

Upravištvu: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.

Računi pri poš. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina čisto mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Stroumsayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglas
po tarifu.

Litvinov v Rimu

Sovjetskega ljudskega komisarja Ma-
ksima Maksimoviča Litvinova je brez
dvoma prištevati med najagilnejše, pa
tudi najuspešnejše sodobne diplomate.
Leto dni njegovega intenzivnega dela in
osebnih intervencij menda v vseh po-
membnih mednarodnih političnih centrih
je obenem doba uspehov za Sovjetsko
Rusijo, kakršnih v istem razdobju ni do-
segla menda nobena država. Še pred le-
tom dni je stala Rusija v svetu tako re-
koč sami zase; v večini držav sovjetski
režim ni bil de iure priznan, o kakih po-
sitivnih stikih z zapadno Evropo in z
Ameriko se skoro ni moglo govoriti. Da-
mes je položaj bistveno spremenjen. Ru-
sija postaja vedno bolj važen mednarod-
ni činitelj, sklenila je že vrsto prijat-
eljskih pogodb in prejšnja hladna rez-
erviranost zapada napram Sovjetski
uniji se vedno bolj umika rastočemu za-
nimanju za njeno pritegnitev k aktiv-
nemu sodelovanju in sodeločenju.

Zasluga za to spremembo gre v ve-
liki meri Litvinovu. Res je sicer, da so
delali zanj tudi čas in razmere; nara-
ščajoče komplikacije v meddržavnem
življenju in na polju internacionalne po-
litike so ustvarile predpogoje za mnoge
presenetljive rešitve, vendar se v poli-
tičnem svetu priznava bistrovost in
okretnost voditelja sovjetske zunanje po-
litike, ki je znal biti v pravem trenutku
na pravem mestu in doseči za svojo do-
movino znatne moralne in materialne
koristi.

Za vzhodnim paktom, za francosko-
ruskim zblizanjem je prišel po času po-
sednji, zato pa morda najpomembnejši
uspeh: priznanje Zedinjenih držav in na-
vezanje ozkih političnih stikov z Wa-
shingtonom, ki je doslej najbolj varoval
svojo ekskluzivnost napram sovjetski
oblasti. Seveda vidimo baš na ameriš-
kem primeru, da je povzročila presenet-
ljivo naglo zblizanje dveh popolnoma
različnih, da, v bistvu si nasprotujočih
svetov prej višja sila — skupna nevar-
nost na azijskem vzhodu —, kakor pa
diplomatska spretnost. Niti kočljivo
vprašanje dolgov carske Rusije, niti so-
vjetske odškodninske zahteve niso mogle
ovirati uspešnega zaključka kratkih po-
gajanj. Če se upoštevajo ruske pridobit-
ve in cena, za katero so bile doseže-
ne: verska svoboda ameriških državlj-
anov in ukinitve boljševiške propagande
v Ameriki, se mora reči, da Litvinov svo-
jega washingtonskega uspeha ni plačal
predrag.

Da je bila japonska nevarnost kardi-
nalna točka posvetovanj in glavni motiv
za doseženo soglasje, se vidi že iz tega,
da je za prvega sovjetskega poslanika v
Washingtonu določeni Trojanovski, ki je
velik del svoje diplomatske kariere pre-
živel v Tokiju in velja za enega najbolj-
ših poznavalcev Japonske in njene po-
litike. Še preden se je Litvinov vkrcal
za povratek v Evropo, so se pojavili pr-
vi znaki doseženega uspeha. Nastopilo
je občutno olajšanje napetosti na azijs-
kem vzhodu in v Pacifiku. Japonska,
ki je do zadnjega časa rožljala z oro-
žjem, kaže naenkrat nagnjenje za poga-
janja. O neposredni nevarnosti vojne, ki
se je zdela neizogibna in neodvratna,
danes niko več ne govori. Bilo bi pač
preuranjeno, če danes govoriti o izrav-
navi konfliktov ali celo o gotovosti, da
se odreče Japonska svoji imperialistični
agresivnosti, ali celo svojim aspiracijam.
Nikdo ne more danes prorokovati, da je
možnost ali verjetnost oboroženega raz-
računavanja na Daljnem vzhodu odstra-
njena. Toliko pa se vendar vidi, da je
vsaj trenutek spopada odločen, morda
na dolgo dobo. Vsekakor se je polo-
žaj Rusije vidno obrnil na bolje in če bi
postal vojni konflikt neizbežen, so pri-
dobili sovjeti vsaj na času, da izpolni-
jo svojo pripravljavnost; glavno pa je,
da je ameriško priznanje dalo sovjetsko-
mu režimu važno moralno in prestižno
oporo, s katero bodo morali tudi v To-
kiju računati.

Vendar Litvinov še ne misli na poči-
tek in čakajo ga očividno še važne po-
litične naloge. Iz Washingtona je prišel
Maksim Litvinov v soboto na Mussoli-
nijevo povabilo v Rim.

Duce lahko spremlja diplomatske du-
pe sovjetoj z zadoščenjem; saj doku-
mentirajo pred svetom njegovo lastno
politično bistrovost, ko je že pred de-
set leti, prvi izmed evropskih državni-
kov, navezal stike z Moskvo. Toda samo
čustveni momenti Mussolinija ne vodijo,
njemu gre za realne politične pridobit-
ve. Vsekakor želi privezati Sovjetsko
Rusijo za svojo mednarodno politično
akcijo. Njegov koncept preureditve že-
nevskih mirovniških institucij bi utegnil
dobiči z de iure priznane in zunanje po-
litično aktivno Rusijo močno oporo. V
tej smeri predstavlja pač glavno oviro
neuglajeno rusko-nemško razmerje, ki
je postalo v zadnjem času skoro nevzdrž-
no. Rusija je sicer pred nekaj meseci
obnovila svojo prijateljsko pogodbo z
Berlinom, toda to prijateljstvo se je od
tedaj že močno ohladilo in je danes ko-
maj še papirnat formalnost. Moskva
se namreč dobro zaveda nevarnosti nem-
škega prodiranja na vzhod, v čemer so
jo potrdila posebno odkrita Hugenber-

Temelji gospodarskega ozdravljenja Velikopotezni ukrepi vlade za sanacijo kreditnih prilik

**Poleg ureditve kmečkih dolgov in organizacije javnih del so izšle sedaj še uredbe o
zaščiti denarnih zavodov, zadrug in vlagateljev, o znižanju režijskih stroškov denar-
nih zavodov in gospodarskih podjetij ter o maksimiranju obrestne mere**

BEOGRAD, 4. decembra. r. Danes so izšle v »Službenih Novinah« uredbe
o ureditvi kreditnih odnošajev v državi, ki jih je napovedal g. ministrski pred-
sednik dr. Milan Sršić že v svojem velikem ekspezu pred poslanskim klubom
JNS. Uredbe se nanašajo na zaščito denarnih zavodov in njihovih upnikov
(vlagateljev), na maksimiranje obrestne mere, znižanje režijskih stroškov
denarnih zavodov in drugih gospodarskih podjetij ter na zaščito kreditnega
zadružništva. V zvezi z že izdanimi uredbama o ureditvi kmečkih dolgov in
o organizaciji javnih del za omiljenje brezposelnosti in socialno oskrbo ome-
moglih ter za delo nesposobnih, predstavljajo te uredbe okvir velikopoteznega
gospodarskega programa, ki ga je sestavila vlada po dolgotrajnem proučevanju
vseh aktualnih gospodarskih problemov, ki so se pojavili tudi pri nas kot po-
sledica splošne svetovne gospodarske krize. Na osnovi teh uredb, ki predstav-
ljajo začetek sistematične akcije za ozdravljenje gospodarskih prilik v državi,
bo vlada izdala še nadaljnje ukrepe, ki se bodo v teku časa pri praktičnem
izvajanju izdanih ukrepov še pokazali za potrebne. Sanacija kreditnih odno-
šajev z obnov normalnih funkcij našega denarništva je najvažnejši problem,
na katerem stoji celokupna obnova gospodarskega življenja. Izdani ukrepi
vlade bodo brez dvoma v veliki meri obnovili zaupanje v naše kreditne usta-
nove, kar je glavni pogoj za ozdravljenje vsega gospodarstva. Znižanje režij-
skih stroškov, poostreitev odgovornosti napram vlagateljem ter maksimiranje
obrestne mere za posojila in vloge, vse to so važni faktorji v sklopu vsega
problema. Že danes lahko rečemo, da so vse te uredbe, kakor tudi dosedaj
izdani ukrepi naleteli v vseh gospodarskih krogih, pa tudi v široki javnosti
na splošno odobravanje ter da more vlada upravičeno računati na sodelovanje
in podporo vsega prebivalstva pri svojih velikih naporih za omiljenje krize in
ozdravljenje splošnih gospodarskih prilik, kar je predpogoj vsega napredka.

Zaščita denarnih zavodov in vlagateljev

**Najvažnejši ukrep za ozdravljenje kreditnih prilik —
V jedru nezdravi zavodi morajo likvidirati, drugim pa
se bo s primernimi ukrepi omogočil povratek v nor-
malno poslovanje**

Na podlagi § 6 zakona o podaljšanju
veljavnosti zakona o zaščiti poljedelcev in
o razveljavitvi posameznih določb za-
kona o izvršbi in zavarovanju od 19. de-
cembra 1. 1932 ter na predlog ministra za
trgovino in industrijo, ministra pravde in
ministra za finance, je ministrski svet iz-
dal naslednjo

UREDBO
o zaščiti denarnih zavodov in njihovih
upnikov.

Splošne določbe

Čl. 1. 1. Vsak denarni zavod, ki mu je
dovoljena odgoditev plačil v smislu § 5
o zaščiti poljedelcev od 19. aprila 1. 1932
ali pa se je poslužil uredbe o ureditvi iz-
plačila vlog od 26. decembra 1932, je dol-
žan v roku 3 mesecev od dneva uveljav-
ljanja te uredbe predložiti ministru za
trgovino in industrijo prošnjo:

a) da se mu odobri odgoditev plačil, ali
b) da se mu odobri sanacija, ali
c) da se mu odobri izvenstečajna likvi-
dacija zavoda.

2. Isto more v času veljavnosti te ure-
be zaprositi vsak drugi denarni zavod, ki
bi došel v plačilne težave.

3. Ako denarni zavod, ki se je poslužil
zaščite po uredbi, izdani na podlagi § 5
zakona o zaščiti poljedelcev ali po uredbi
o ureditvi izplačevanja vlog, ne predlo-
ži predloga za enega izmed ukrepov, na-
vedenih v odstavku pod 1., v roku, dolo-
čenem v tem odstavku, preneha zaščita za
ta zavod po poteku tega roka.

Čl. 2. 1. Prošnji v smislu čl. 1. se mo-
rajo priložiti bilanca ter vsi dokumenti,
potrebni za nedvomno ugotovitev stanja
denarnega zavoda. Minister za trgovino
in industrijo bo predložil s pravilnikom
obrazce za sestavo bilance.

govega londonskega memoranda, pa tu-
di Rosenbergovih ukrajinskih spletk, ta-
ko da ima dovolj povoda, da z nezaupno
pozornostjo motri, po kateri poti bo kre-
nila nemška ekspanzivna politika. Mus-
solini je zato nedvomno skušal posredno
vati med Rusijo in Nemčijo in njegove
konference s sovjetskimi emisarjem so
bile gotovo v velikem delu posvečene
kompleksu nemško-ruskih vprašanj. Ve-
liko vprašanje pa je seveda, ali bo Mus-
solini res tudi uspešno pridobiti Rusi-
jo, ki je medtem krenila na druge steze
in si zagotovila prijateljske stike s Polj-
sko in Francijo, za nov preokret v rim-
sko-berlinskem smislu.

Več pozitivnih rezultatov se pričaku-
je od druge rimske možnosti, da se nam-
reč ustvari modus vivendi med sovjeti
in rimsko kurijo. Poskusi za tako zbliz-
žanje niso novi. Že leta 1922. je zaupnik
kardinala Pacellija, Giuseppe Pizzardo v
Genovi razpravljaj s Cicerinom o zaščiti
katoliških vernikov in o svobodi njih bo-
goslužja v sovjetski državi. Takrat je

2. Prošnjo morajo podpisati vsi člani
upravnega in nadzornega odbora, ki so
odgovorni za resničnost navedb in podat-
kov tako gumno kakor tudi kazensko (čl.
45).

3. Prošnji za odgoditev plačil ali za sa-
nacija se mora priložiti načrt prečiščene
bilance. Za sestav tega načrta veljajo do-
ločbe čl. 13-16. Prošnji za odgoditev pla-
čil se mora poleg tega priložiti tudi odpla-
čilni načrt (čl. 21.), a prošnji za sanacijo
načrt sanacije.

4. Kadar denarni zavod, ki se ni poslu-
žil zaščite po § 5 zakona o zaščiti polje-
delcev od 19. aprila 1. 1932 ali po uredbi
o ureditvi izplačevanja vlog od 26. decem-
bra 1. 1932, predloži ministru za trgovino
in industrijo prošnjo, da se mu odobri od-
goditev plačil ali sanacija, mora javiti
predložitev te prošnje z dokazom te pre-
dložitve in s prilogo overjenega prepisa
te prošnje svojemu pristojnemu sodišču.
Od dneva izvršene prijave sodišču in do-
kler se ne izda odločitev o omenjeni proš-
nji, se ne morejo proti takemu zavodu
podvzeti nobeni ukrepi za izvršbo in za-
varovanje, niti se ne more nad njegovim
imetjem otvoriti stečaj. Izvzemši za no-
ve terjatve denarnih zavodov, ki se poslu-
žujejo zaščite po § 5 zakona o zaščiti po-
ljedelcev od 19. aprila 1. 1932 ali po uredbi
o ureditvi izplačil vlog od 26. decembra
1. 1932.

Čl. 3. Odločitev o prošnjah po čl. 1. iz-
daja ministrski svet na predlog odbora
ministrov, ki ga tvori minister za trgo-
vino in industrijo, minister pravde in mi-
nister za finance.

Čl. 4. Minister za trgovino in industrijo
more odrediti, preden predloži začetno
odboru ministrov, pregled denarnega zavoda,
ki je predložil prošnjo v smislu čl. 1. za-
radi ugotovitve dejanskega stanja tega
zavoda, kakor tudi zaslati posvetovalni

nastopil v pogajanjih zastoj in zadeva
je zaspala. Sedaj pa se pripisuje Litvi-
novu zmoglost, da tudi v tem pogledu
izravna dozdnevno nepremostljive te-
zave. Ureditve odnošajev z Vatikanom bo nam-
reč pomenila za mednarodni prestiž so-
vjetskega režima dragoceno pridobitev, ki
bi ležala povsem v liniji današnje ruske
zunanje politične aktivnosti. Zatrjuje se,
da je tudi v tem vprašanju Mussolinije-
vo posredovanje sklenjena stvar in da
si duce obeta baš za to svojo pomoč
tehtnih protiuslug od sovjetske strani.

Litvinov ima torej na svojem progra-
mu še mnogo važnih točk, ki nimajo po-
mena samo za njegovo domovino, mar-
več segajo globoko v politično interesno
sfero Evrope in sveta. Rusija je postala
— ne v zadnji vrsti po delovanju svoje-
ga zunanje političnega predstavnika —
nad vse važen činitelj mednarodne po-
litike, ki se vanj upirajo oči vseh poli-
tičnih centrov in ki mu je v bodočem
razvoju zgodovine odmerjena brezdvom-
no važna vloga.

odbor za bankarstvo pri ministru za
trgovino in industrijo.

Čl. 5. Ako se po izvršenem pregledu po-
kaže, da denarni zavod, ki je zahteval do-
volitev odgoditve plačil, ni aktiven, obve-
sti minister za trgovino in industrijo o
tem zavod ter mu določi rok 30 dni, da se
izjavi, ali zahteva sanacijske ukrepe in
kakšne (čl. 2 odst. 3). Ako zavod pravo-
časno zahteva sanacijo, se postopa po čl.
3, v nasprotnem primeru pa odredi mini-
strski svet likvidacijo, ako ne odobri sa-
nacije zavoda.

Čl. 6. 1. Proti odlokom, izdanim v smi-
slu čl. 3 in 5, ni mogoča pritožba pri dr-
žavnem svetu.

2. Odobritev odgoditve plačil ali sa-
nacije se izdaja pod pogojem, da na to pri-
stane zbor (glavna skupščina) delničarjev
odnosno zadružnikov družbe z omejeno
zavezo. Za sklep zbora je zadostna abso-
lutna večina glasov, zastopanih na zboru.
Pri hranilnicah je potrebno odobrenje sa-
moupravnega telesa (banovine, občine
itd.), odnosno udruga, ki jamči za ob-
veznosti hranilnice.

Čl. 7. 1. Pri odseku za kreditne ustano-
ve in zavarovanje v ministru za trgo-
vino in industrijo se ustanovi inspektorat,
ki ima nalogo, da upravlja preglede, do-
ločene v čl. 4 in 26. Za izvrševanje teh
pregledov dajo Narodna banka, Poštna
hranilnica, Državna hipotekarna banka in
Privilegirana agrarna banka ministru za
trgovino in industrijo na razpolago po-
trebno število uradnikov, ki jim ti zavodi
drugače poverjajo izvrševanje pregledov.
To število bo določil minister za trgovino
in industrijo po sporazumu z ministrom,
ki vrši nadzorstvo nad dotično ustanovo.

2. Za pokritje stroškov svetlovalnega odbo-
ra in inspektorata so dolžni vsi denarni za-
vodi, ki so podrejeni nadzorstvu ministra
za trgovino in industrijo ali bana, plačati na
leto vsoto, ki jo določi minister za trgovino
in industrijo. Ta vsota ne more presegati 0,5
pro mille vplačane kapitala ter rezerv,
izkazanih v bilanci posameznega denarnega

Glavni ukrepi za sanacijo denarnih zavodov

Čl. 13. 1. Denarni zavod, ki se želi poslu-
žiti bodisi odgoditve plačil bodisi sanacije,
odpisati izgube z uporabo rezervnega fonda
in drugih rezerv. Od tega so izvzete rezerve
mora predvsem v svrhu prečiščanja bilance
za pokojnine in dohodline namena v korist
zavodovih nameščencev ter delavcev.

2. Če odpis rezerv ni zadosten za pokritje
izgub, se more zavod v to svrhu poslužiti
ukrepov, omenjenih v čl. 14. odst. 1. št. 1.
in 2. Če tudi to ni zadostno za pokritje iz-
gub, se odpiše tudi sama osnovna glavica,
v kolikor je to potrebno.

Čl. 14. Zavodu, ki zahteva odgoditev pla-
čil ali sanacijo, se morejo odobriti:

1. Valorizacija nepremičnega imetja;
2. bilaneiranje državnih papirjev in papir-
jev, za katere je država prevzela jamstvo,
po lastni ceni;
3. izdajanje zadolžnic, zavarovanih z za-
stavo na nepremično imetje zavoda ali na
terjatve, zavarovane s hipoteko;
4. finančne olajšave za ukrepe, omenjene
pod št. 1. — 3.;

5. olajšave za primer spajanja (fuzije) s
kako drugo družbo.

Čl. 15. 1. Zavodove nepremičnine se mo-
rejo valorizirati do iznosa stvarne vrednosti
na dan valorizacije. Višek, ki se pokaže med
ceno, po kateri so bile dotle nepremičnine
vnešene v bilanco, in ceno, določeno na po-
dlagi valorizacije, se uporabi v prvi vrsti za
pokritje izgub, v kolikor se izgube niso
mogle pokriti z odpisi v smislu čl. 13. odst.
1. Ako se po pokritju teh izgub pokaže še
kak višek, se ima ta višek vnesti v poseben
fond za pokritje škode ob priliki realiziranja
aktivne, ki bi potem nastale.

2. Zavod, ki se hoče poslužiti te valori-
zacije, mora izvršiti oceno svojih neopre-
mičen ter to oceno priložiti prošnji za odobri-
tev odgoditve plačil odnosno sanacije (čl.
2). Minister za trgovino in industrijo more
odrediti proučitev izvršene ocene po revizijski
komisiji, za kar nosi stroške zavod.

Čl. 16. Državni papirji kakor tudi drugi
vrednostni papirji, za katere je država pre-
vzela jamstvo, se morejo, ako so nabavljani
za trajni placement, valorizirati po lastni
ceni, ako je večja od borzne cene na dan
valorizacije, toda ne preko nominalne vred-
nosti. O vračanju, ali so papirji nabavljani
za trajni placement, kakor tudi o vprašanju,
po kateri ceni so nabavljani, rešuje mini-
ster za trgovino in industrijo. Proti njego-
vemu odloku ni mogoča pritožba na državni
svet.

Čl. 17. 1. Zavodu se more odobriti tudi
izdajanje zadolžnic na podlagi njegovih ne-
premičen in hipotek, kakor tudi, da se mo-
rejo vse zadolžnice uporabiti za izplačilo
starjih terjatev (čl. 20).

2. Zadolžnice se morejo izdajati največ do
25 odst. bistve vrednosti omenjenih objektov,
razumevajoč pod tem vrednost po odbitku
bremen, ki se nahajajo na njih (čista vred-
nost). Zadolžnice morajo nositi najmanj 5-
odstotne obresti ter se morajo amortizirati
najkrajše v 20 letih.

3. Z zadolžnicami se morajo izplačati sta-
re terjatve samo, v kolikor jih hočejo upni-
ki sprejeti.

zavoda. Ta vsota se vnese v fond za nadzor-
stvo nad denarnimi zavodi, ki se ustanovi
pri državni hipotekarni banki. Fond upravlja
minister za trgovino in industrijo.

Čl. 8. 1. Člani upravnega in nadzornega
odbora denarnega zavoda, nad katerim se
vrši pregled, kakor tudi direktorji in ostali
nameščenci zavoda, so dolžni dati pregled-
nikom na razpolago knjige, prepise, spise
(dokumente) in vse ostali material, potre-
ben za pregled zavoda, kadar zahtevajo to
od njih pregledniki ter jim dati tudi vsa
ostala potrebna pojasnila.

2. Nesoglasja med pregledniki in organi
zavoda glede dajanja knjig itd. na razpolago
ter pojasnil, rešuje končno inspektorat.

9. Pregled se vrši po komisijem potu.
Komisija mora obsejati iz najmanj treh čla-
nov. Komisija ima pri oceni zavodovega
imetja po potrebi uporabiti tudi osebe, ki
so jim dobro znane razmere kraja, v kate-
rem zavod posluje. V svojem poročilu je ko-
misija dolžna, da točno navede oceno posa-
meznih postavk aktivne, a o ugotovitvi vred-
nosti važnejših postavk aktivne ima voditi po-
sebe zapiski, ki jih ima priložiti k svo-
jemu poročilu.

Čl. 10. Pregledniki in vsi ostali, ki sode-
lujejo pri pregledu, so dolžni vršiti zaupno
im delo vestno in skrbno. Dolžni so čuvati
kot službeno tajnost vse, kar bi doznali ob
priliki izvrševanja pregleda.

Čl. 11. Podrobne določbe o izvrševanju
pregleda denarnega zavoda bo predložil s
pravilnikom minister za trgovino in indus-
trijo.

Čl. 12. 1. Ako se pregled ne izvrši, kakor
odreja ta naredba in pravilnik, omenjen v
čl. 11 in zlasti, ako se o reviziji poda ne-
resnično poročilo ali pa se v njem zmalča
ali popačijo važne okoliščine, so oni, ki so
pri pregledu sodelovali, poleg odgovornosti
po predpisih civilnega prava odgovorni tudi
kazensko (čl. 45.).

2. Prav tako je odgovoren gumno in ka-
zensko (čl. 47.), kdor krši dolžnost službene
tajnosti (čl. 10.) ali pa se nepooblaščen po-
služuje, kar bi doznal pri izvrševanju pre-
gleda.

4. Zavod, ki zahteva odobritev izdajanja
zadolžnic, mora ministru za trgovino in in-
dustrijo predložiti ocenitev napredničin, ki
imajo služiti kot podlaga za zadolžnice, ter
amortizacijski načrt. Minister za trgovino in
industrijo more odrediti proučitev izvršene
ocenitve po revizijski komisiji, za kar nosi
stroške zavoda.

Čl. 18. 1. Za ukrepe, omenjene v čl. 13
od 17, se dovolijo zavodu naslednje finančne
olajšave:

a) oproste se davka vsi odpisi in vse va-
lorizacije po določbah tega poglavja;
b) oprosti se tako izdajanje zadolžnic po
čl. 17.

2. Oproščajo se davkov in takš kakršne-
koli vrste, razen take za predložitev zaradi
vpisa v trgovski register, spajanje (fuzija)
denarnih zavodov med seboj, kakor tudi
njim afiliranih podjetij, ki obstoje v obliki
delniških družb ali družb z omejeno zave-
zo, računajoč v to tudi izdajanje novih del-
nic odnosno priznavanje novih deležev;
povišanje osnovne glavice prevzemaajoče
družbe v svrhu izvedbe spajanja; prenašanje
imetja prevzetih družb kakor tudi vpisa-
vanje pravic prevzetih družb v javnih knji-
gah in registrih na firmo prevzemaajoče
družbe.

Čl. 19. Minister za trgovino in industrijo
bo izdal v pravilniku podrobnejše določbe o
izvajanju posameznih ukrepov, določenih v
predpisih prejšnjih členov.

Odgoditev plačil

Čl. 20. 1. Odgoditev plačil se more odob-
riti najdalje za pet let. Izjemoma more
ministrski svet na predlog odbora ministrov
(čl. 3.) odobriti daljši rok zavodu, v čigar
aktivni se nahajajo znatne terjatve, katerih
izplačilo je po drugih predpisih odgodeno
odnosno vezano na daljše roke.

2. Odgoditev plačil se nanaša samo na
stare zavodove dolge, t. j. na one dolgo-
ve zavoda, ki so nastali do dneva odobritve
odgoditve po tej uredbi odnosno do dneva
prvotne odgoditve, odobrene na podlagi
§ 5 zakona o zaščiti poljedelcev od 19. aprila
1932 ali uredbe o ureditvi izplačevanja
vlog od 26. decembra 1932.

3. Od odgoditve se izvzete terjatve Na-
rodne banke, Poštne hranilnice, Državne
hipotekarne banke kakor tudi vse javne da-
jatve.

Čl. 21. 1. Zavod, ki zahteva odgoditev pla-
čil, ima priložiti svoji prošnji predlog načr-
ta, po katerem misli pokriti svoje stare dol-
gove. Načrt se mora nanašati vsaj na eno
leto, ako ne obsega celoga roka, za katerega
je odobrena odgoditev plačil. Predlog
načrta za najmanj eno leto se mora predlo-
žiti vsaj dva meseca pred potekom posled-
njega leta, za katerega je bil načrt že odob-
ren. Minister svet izda odlok o predloženem
predlogu načrta. Ako zavod predloga načrta
ne predloži pravočasno, določi načrt za
vodu ministrski svet na predlog odbora
ministrov. Za vsako izpremembo načrta je
potrebno odobrenje ministrskega sveta.

2. Terjatve, zavarovane z zalozgami ali
izločene, morajo biti v nogledu načina iz-
plačila izenačene z ostalimi terjatvami.
3. Ako kak upnik ne dvigne obroka ter

latve, ki mu pripada po omenjenem odplačnem naštatu, se ta del terjatve prenese v korist tega upnika na račun novih dolgov, za katere ne velja odgodelitev.

4. V kakšni meri se morejo zavodovi dolžniki pri izplačilu zavodovih terjatev poslužiti zaradi kompenzacije starih terjatev na pram zavodu, se ima urediti s posebno uredbo.

Cl. 22. Obvestilo mora za stare hranilne vloge na knjižico in na tekoče račune odreja minister za trgovino in industrijo, vendar pa ne more biti večja kakor 5% na bruto na leto. Če je dogovorjena nižja obrestna mera, velja ta.

Cl. 23. 1. Za izvrševanje nadzorstva nad delom denarnega zavoda, ki mu je odobrena odgodelitev plačil, mora minister za trgovino in industrijo postaviti komisarija.

2. Spore med komisarijem in zavodovimi organi rešuje minister za trgovino in industrijo.

3. Kadar komisar najde, da je kakšna ekipa organa zavoda nasprotno zavodovim pravilom ali določbam te uredbe ali obstoječim zakonom, mora ustaviti njegovo izvrševanje. Komisar je dolžan, da o tem takoj obvesti ministra za trgovino in industrijo, ki bo izdal odločitev v roku 15 dni. Če minister za trgovino in industrijo v tem roku ne izda odločbe, se ekipa mora izvršiti.

4. Proti odloku ministra za trgovino in industrijo, izdanih v smislu določb tega člena, ni mogoča pritožba na državni svet.

Cl. 24. Odlok ministrskega sveta, a katerim se odobrava odgodelitev plačil, se mora objaviti (Cl. 54). V istem času in na isti način se objavi tudi odobrena odplačilna načrta. Razen tega se odlok vpiše v trgovski register. Če ima zavod nepremičnine, se zabeleži ta odlok tudi v javnih knjigah, ki se vodijo o teh nepremičninah.

Cl. 25. Za čas trajanja odgodelitve plačil se morejo iztožiti samo oni obroki starih terjatev (Cl. 20), za katere je po plačilnem načrtu za nastopil rok izplačila. Za te obroke se more tudi za čas trajanja odgodelitve zahtevati zavarovanje. Prav tako se more tudi zaradi njihovega izplačila napraviti zavodu in za čas trajanja odgodelitve izvesti izvršbo.

Cl. 26. 1. Minister za trgovino in industrijo mora v času trajanja odgodelitve odrediti ponoven pregled zavodovnega stanja. Ako se po ponovnem pregledu pokaže, da zavod ni več aktiven, se odredi po razmerah posameznega primera ali njegova sanacija ali pa njegova likvidacija. Sanacija se more odrediti samo po pristanku zavoda (Cl. 6).

2. Ministrski svet mora na predlog odbora ministrov (Cl. 3), razen v primerih, omenjenih v 1. odst., tudi pred potekom roka, za katerega je odgodelitev plačil odobrena, na zahtevo zavoda ukiniti odgodelitev, ako ni več potrebna.

Cl. 27. Zavod, ki mu je odobrena odgodelitev plačil, ne more zahtevati več kakor tretjino dolga na leto na račun odplačila za terjatve, ki niso večje kakor 10.000 Din, od onih svojih dolžnikov, trgovcev in obrtnikov, ki jih našteva Cl. 42, skupina II, številka 2 a), 4, 5, 6 in skupina III zakona o neposrednih davkih.

Cl. 28. Garant in sodolžnik zavoda, ki mu je odobrena odgodelitev plačil, niso odgovorni za obveznosti zavoda strožje nego zavod sam.

Cl. 29. Minister za trgovino in industrijo mora izdati podrobne določbe o poslovanju denarnega zavoda, ki mu je odobrena odgodelitev, kakor tudi o dolžnostih komisarija, določenega za izvrševanje nadzorstva nad takim zavodom. Za komisarija po določbah te uredbe more biti imenovan tudi sodnik, toda po prejšnjem pristanku ministra pravde.

Sanacija

Cl. 30. 1. Denarnemu zavodu, ki je ostal pasiven, ko je po določbah Cl. 13 odplačil vso osnovno glavnico, se more, ako zahtevajo važni gospodarski interesi ohranitev tega zavoda, odobriti v svrhu sanacije poleg ukrepov, določenih v Cl. 13 do 18, tudi pretvoritev dela starih terjatev v delnice upnikov (Cl. 20) v delnice ali užitnice. Tako pretvoritev starih terjatev v delnice in užitnice se more odobriti bodisi samo za pokritje izgub, bodisi tudi za povečanje sredstev za nadaljnje poslovanje zavoda.

2. Minister za trgovino in industrijo odloča, ali se morejo stare terjatve pretvoriti tudi v užitnice. V tem primeru odredi razmerje med celotnim iznosom delnic ter užitnic v tem zavodu. Vsakemu izmed upnikov se delnice in užitnice dodeli po tem razmerju.

3. Od pretvoritve starih terjatev v delnice in užitnice so izvedbe terjatve do 10.000 Din glavnice. Razen tega so izvedbe od pretvoritve terjatve Narodne banke, Poštne hranilnice, Državne hipotekarne banke, javnopravnih teles, vse javne davčne, kakor tudi terjatve, o katerih govori Cl. 58 te uredbe. Pretvoritev ostalih starih terjatev se more odobriti največ do 50 odstotkov iznosa, za katerega presegajo stare terjatve 10.000 Din.

4. Pretvoritev starih terjatev v delnice in užitnice se more odobriti samo, v kolikor pristane na to večina upnikov, katerih terjatve niso izvedene od pretvoritve. V to svrhu pozove zavod upnike na listih, določenih za objavo po tej uredbi (Cl. 54, odst. 2), in sicer trikrat v presledkih, ki ne morejo biti krajši kakor 8 in ne daljši kakor 15 dni, da v roku meseca dni, računano od dneva tretje objave, dostavijo vpisane v čigar trgovskem registru je družba vpisana (Cl. 54, odst. 1), svoje pismene izjave, ali pristajajo na pretvoritev, s tem, da se oni, ki ne bi pravčasno predložili svojih pismenih izjav, pri ugotavljanju večine ne upoštevajo. Če ima upnik svojo vlogo ali račun pri podružnici družbe, predloži priložno sreskemu sodišču, in čigar področje se ta podružnica nahaja. Podpis na izjavi mora biti pristojno overjen. Sodišče ima prijave preveriti po knjižicah zavoda in po podružnicah, a neskladja rešiti v izjemnem postopku. Te izjave so proste vsake takske. Sodišče podružnici dostavi po poteku omenjenega roka preverjene izjave s seznamom sodišču, v čigar trgovskem registru je družba vpisana. To sodišče ima po poteku omenjenega roka na podlagi preverjenih prijav ugotoviti, ali odloku, ali je večina upnikov, računano po iznosu terjatev pristala na pretvoritev ali ne. Pravomnožno odloči dostavi sodišču zavodu. Proti odloku sodišča o neskladnosti ni pravnega leka, toda ta odločba sodišča velja samo za vnaprejšnjo, ali more in s katerim iznosom upnik plačevati, ne pa, ali mu in v kakšni višini pripada terjatve.

Cl. 31. 1. Izjemoma more ministrski svet na predlog odbora ministrov (Cl. 3) iz posebnih važnih razlogov odobriti pretvoritev starih terjatev v delnice in užitnice tudi zavodu, ki je odslužil vsaj 80 odstotkov osnovne glavnice, ker je to po od-

pisu rezerv (Cl. 13, odst. 1) in po valorizaciji (v Cl. 14, št. 1 in 2) bilo zadostno za pokritje teh izgub. V takem primeru se izdajo starih upnikom za njihove terjatve prvenstvene delnice (prioritetne akcije) odnosno prvenstvene užitnice, če minister za trgovino in industrijo odobri, da se del starih terjatev pretvori v užitnice. Starim delničarjem se zamenjajo v takem primeru stare delnice s novimi v sorazmernju neodpisane dela proti celotnemu iznosu dosedanjih osnovne glavnice.

2. Prvenstveno pravo prvenstvenih delnic bo v tem:

a) da se na ostale delnice ne bo mogla dati dividenda, dokler prvenstvenim delničarjem ni pripadlo vsaj 5 odst. dividende;

b) da ostale delnice ne morejo sodelovati pri razdelitvi čistega imetja, dokler prvenstvene delnice niso poravnane v iznosu svoje nominalne vrednosti;

c) prvenstvene užitnice imajo pri razdelitvi dobička isto prvenstvo kakor prvenstvene delnice.

Cl. 32. 1. Delnice ali užitnice, dodeljene starih upnikom za njihove terjatve, se smatrajo kakor vplačane v gotovem denarju.

2. Zaloge in druga zavarovanja, dana od strani zavoda za kako izmed starih terjatev, veljajo za oni del, ki je ostal nepretvorjen v delnice ali užitnice.

3. Določbe prejšnjih odstavkov tega člena kakor tudi določbe Cl. 30 in 31 veljajo primerno tudi za družbe z omejeno zavezo.

Cl. 33. 1. Odobritev za pretvoritev vlog v delnice in užitnice vsebuje tudi odobritev za sorazmerno povišanje glavnice in za potrebne izpremembe pravil.

2. Kadar dobi denarni zavod odobritev za pretvoritev starih terjatev v delnice in užitnice, zaključni v knjigah terjatve s dnevom določenega odobrenja. Razen tega je dolžan v roku meseca dni od dneva določenega odobrenja trikrat v presledkih, ki ne morejo biti krajši kakor 8 dni in ne daljši kakor 15 dni, objaviti določeno odobrenje ter pozvati stare upnike, naj v roku dveh mesecev v zamenjavo za svoje terjatve prevzamejo delnice in užitnice, ker se po poteku tega roka nedvigljene delnice in užitnice deponirajo pri Narodni banki ali Državni hipotekarni banki ali Poštni hranilnici. Po poteku omenjenega roka bo zavod pri banki, označeni v pozivu, deponiral za vsakega upnika pripadajoče mu delnice in užitnice, ki bi jih ne dvignil. Pri vsakem depozitu mora biti označeno ime onega, ki mu depozit pripada, ako pa gre za vlogo na priselitelja, potem številko vložne knjižice. S tako predajo odnosno deponiranjem delnic se smatra, da je zavod izvršil za toliko povišanje svoje glavnice.

3. Ko je zavod postopal po prejšnjem odstavku, je upravni odbor zavoda dolžan v roku meseca dni sklicati delničarje na skupščino zaradi izvolitve novega upravnega in nadzornega odbora. Stari delničarji nimajo pravice glasovanja, če je osnovna glavnica v celoti odpisana, če pa ni, imajo pravico glasovanja po sorazmerju, omenjenem v Cl. 31 odst. 1.

4. Povišanje glavnice z izdajanjem novih delnic in užitnic v zvezi s pretvoritvijo starih terjatev v delnice in užitnice se oprošča teks vsake vrste, razen takse za vpis v trgovski register.

Cl. 34. 1. Zavodu, ki mu je odobrena sanacija, se more poleg ukrepov, o katerih je bilo govoreno v prejšnjih členih, odobriti tudi odgodelitev izplačila starih dolgov, če je to po okoliščinah določenega primera potrebno za ohranitev zavoda.

2. Tudi v tem primeru se imajo primerno uporabljati določbe Cl. 20 do 28 razen onih, s katerimi se predpisuje, da mora biti zavod aktiven.

Izvenstečajna likvidacija

Cl. 35. 1. V kolikor niso upremljena z določbami tega poglavja, veljajo tudi v izvenstečajni likvidaciji določbe zakona in pravila o likvidaciji, vendar pa se članom družbe ne more pred poravnavo vseh obveznosti zavoda na podlagi članstva ničesar plačati.

2. Denarnemu zavodu, ki mu je bila odredjena likvidacija, mora minister za trgovino in industrijo postaviti komisarija.

3. Komisar ima nalogo, da nadzoruje izvajanje likvidacije, v kolikor se ne vrši pri sodišču, in da izvršuje druge posle, poverjene mu po določbah tega poglavja.

4. Prehod v likvidacijo se objavi na vidnem mestu v vseh prostorih zavoda, ki služijo prometu z občinstvom.

Cl. 36. 1. Minister za trgovino in industrijo mora upravo zavoda odstaviti od izvrševanja dolžnosti ter izročiti njene posle komisariju, dokler ne bodo imenovani likvidatorji. Proti takemu odloku ni pritožbe na državni svet. Ostali organi zavoda morejo v tem primeru vršiti svojo dolžnost samo po pristanku komisarija.

2. Komisar prijavi v tem primeru svoje imenovanje pristojnemu sodišču zaradi vpisa v trgovski register ter ga objavi na vidnem mestu v vseh prostorih zavoda, ki služijo prometu z občinstvom.

Cl. 37. 1. Uprava odnosno komisar (Cl. 36, odst. 1) ima brez odlašanja odrediti, kar je po zakonih in pravilih potrebno, da se izvolijo odnosno imenujejo likvidatorji. Stevilo tako postavljenih ali izvoljenih likvidatorjev ne more biti večje kakor pet. Enako število likvidatorjev izvolijo upniki po postopku, ki ga bo predpisal minister za trgovino in industrijo sporazumno z ministrstvom pravde.

2. Minister za trgovino in industrijo more namestu likvidatorjev, izvoljenih ali postavljenih po odstavku 1, ali poleg njih, imenovati tudi druge likvidatorje, predvsem iz vrst vlagateljev in drugih upnikov zavoda. Likvidatorji more poveriti tudi kakemu drugemu denarnemu zavodu.

3. Pred imenovanjem likvidatorjev po odst. 2 zasliši minister za trgovino in industrijo upniški odbor, ako že obstoji. Tudi upniški odbor more predlagati, da se gotove osebe imenujejo ali odstranijo kot likvidatorji.

4. Nagrado likvidatorjem določa minister za trgovino in industrijo po zaslišanju upniškega odbora.

Cl. 38. Likvidatorji predložijo početno likvidacijsko bilanco v odobritev zboru delničarjev (zadružnikov), ki se ima sklicati brez odlašanja, kakor tudi upniškemu odboru, ako že obstoji. Odobreno bilanco predložijo likvidatorji ministru za trgovino in industrijo, in sicer po komisariju, če je že postavljen, vendar pa more minister za trgovino in industrijo odrediti, da se mu bilanca predloži tudi brez omenjenega odobrenja.

2. Pri hranilnicah se mora bilanca pred predložitvijo ministru za trgovino in industrijo predložiti v izjavo onemu, ki jamči

Povsod isto mišljenje: pomaga zares!

Prhljaj izgine! Lasje prenehajo izpadati! Lasje spet rastejo!

Trilysin
BIOLOGIČNI KOSMETIKUM ZA LASJE

za obveznosti hranilnice. Ako se ta ne izjavi v 15 dneh po dostavi, se bilanca brez te izjave predloži ministru za trgovino in industrijo.

3. V teku likvidacije predlagajo likvidatorji, če pravila, sklep zbor ali minister za trgovino in industrijo ne odrede krajsih rokov, ob koncu vsakeh 6 mesecev, računajo od dneva, ko so prevzeli svoje dolžnosti, bilanco in poročila o stanju likvidacije, kakor tudi svoje predloge (odst. 1, in 2).

Cl. 39. 1. Likvidatorji morajo brez odloga trikrat v presledkih, ki ne smejo biti krajši kakor 8 in ne daljši kakor mesec dni, objaviti, da je zavod prešel v likvidacijo, in v teh objavah pozvati upnike, da svoje terjatve prijavijo v roku 3 mesecev. Znani upniki se morajo še posebej obvestiti v tem smislu, izvenšni upniki na vložne knjižice.

2. Upnikom na vložne knjižice (vlagatelji) ni treba prijaviti teh svojih terjatev, razen, če zahtevajo boljši izplačilni razpored, kakor pa jim gre po Cl. 51, točka 2 stečajnega zakona, ali pa zahtevajo več, kakor pa se glasi iznos knjižice brez pripisanih obresti, ali pa če uveljavljajo svoje posebne pravice, ki iz knjižice niso razvidne.

Cl. 40. Nepremičnine bodo likvidatorji prodali na javni dražbi. Na drugačen način jih lahko vnovčijo samo, če to dopuščajo pravila ali sklep obnega zbor in če na to pristane upniški zbor in komisar, ako je postavljen. To velja zlasti tudi za odtujitev vse imovine zavoda z aktivami in pasivami. V tem primeru je potrebna za sprejetje takega sklepa tričetrtinska večina vseh glasov, zastopanih na obnem zboru, kakor tudi pristanekeh treh četrtin članov upniškega odbora, a pri hranilnicah pristaneke onega, ki jamči za obveznosti hranilnice.

Mirim kraljica čokolade

Spenjeni MIRIMOV kipnik. Umešaj 5 žlic sladkorja in 8 žlic nastrgane specialne kuhinjske čokolade »Mirim« s petimi rumenjaki, naposled prideni rahlo sneg treh beljakov ter vrni to v namazan model, katerega dno lahko obložiš s piškoti, omočnimi z rumom ali s presno sladko smetano. Kuhajte z »Mirim« kuhinjsko čokolado.

Cl. 41. 1. Pri zavodu v likvidaciji se postavi upniški odbor, ki šteje največ 11 članov.

2. Upniški odbor volijo upniki pod predsedstvom komisarija, če pa komisar ni imenovan, pa pod predsedstvom sodnika, ki ga določi predsednik sodišča, pristojnega za stečaj denarnega zavoda. V upniškem odboru morajo biti sorazmerno po deležih v celokupni pasivi zastopane razne skupine upnikov, kakor so manjši in večji vlagatelji na knjižice in tekoče račune, upniki v drugih tekočih računih, hipotekarni upniki, menični upniki itd.

3. Podrobnejše določbe o sestavi, volitvi in organizaciji upniškega odbora bo predpisal minister za trgovino in industrijo s posebnim pravilnikom po zaslišanju svetovalnega odbora. Pravilniki so lahko splošni ali pa za posamezne panoge zavodov, kakor so banke, hranilnice itd. Minister za trgovino in industrijo lahko izda posebne določbe tudi za posamezne zavode.

4. Odbor upnikov daje poleg izvrševanja drugih nalog v smislu te odredbe likvidatorjem nasvete, nadzira in pospešuje njihovo delo, odobrava likvidacijske bilance in poročila ter izreka svoje mnenje o predlogih likvidatorjev.

Cl. 42. 1. Če delnice zavoda še niso v celoti vplačane, bodo likvidatorji od vsakega delničarja v mejah njegove, s pravili in zakonom določene, a še neizpolnjene obveznosti izterjali sorazmeren del, kolikor je potrebno zaradi poravnave upnikov. Če ima zavod delnice raznih vrst, se bodo najprej izterjale terjatve za delnice, ki nimajo prvenstva glede dodelitve družbene imetje. Neizplačani del vloga na delnico se lahko izterja, čeprav še ni potekel po zakonu ali pravilih ali s sklepom obnega zbor določeni plačilni rok. To velja slično tudi za družbe z omejeno zavezo.

2. Pri hranilnicah morajo likvidatorji uresničiti jamstvo onega, ki jamči po statutu za obveznosti hranilnice. Način uveljavitve tega jamstva bo predpisal minister za trgovino in industrijo v sporazumu s finančnim in notranjim ministrom za vsako hranilnico posebej, a to po zaslišanju garanta, komisarija, če je postavljen, likvidatorjev in upniškega odbora, če je že postavljen. Isto velja tudi za vsako izpremembo izdanih predpisov.

Cl. 43. 1. Za likvidacijo veljajo, v kolikor ni v tem poglavju drugače določeno, določbe stečajnega zakona, in sicer:

a) odredbe členov 10 do 20, 43, 45 do 53, 57, 95, odst. 5 in 6, točka 1, 96, 97 in 98 s tem, da se namestu dneva, omenjenega v Cl. 11 in 12 stečajnega zakona, smatra dan, ko je bila odredjena likvidacija in da v primerih Cl. 96 in 98 stopi na mesto stečajnega sodnika komisar, a če tega ni, v pri-

meru Cl. 96 na mesto sodnika najstarejši član upniškega odbora, a v primeru Cl. 98 minister za trgovino in industrijo;

b) določbe Cl. 117 do 126 s tem, da bodo likvidatorji sprejete prijave (Cl. 39), s svojimi izjavami o njihovi pravilnosti in o plačilnem redu prijavljenih terjatev predložili sodišču, pristojnemu za stečajni postopek, ter bo sodišče, čim prej sprejme prijave, odredilo narok za ugotovitev terjatev, kakor tudi da se bo ugotovitev terjatev po hranilnih knjižicah, ki niso posebej prijavljene, izvršili po službeni dolžnosti na podlagi zavodovih knjig;

3. določbe Cl. 136, 140 do 150 s tem, da se bo višek, ki bi se pokazal po končani ali naknadni delitvi pri delniških družbah ali družbah z omejeno zavezo, po obstoječih predpisih in po pravilih uporabil za razdelitev delničarjem odnosno zadružnikom, a pri hranilnicah izročil onemu, ki jamči za njene obveznosti po njihovem statutu, če v statutu samem ni drugače določeno;

4. določbe Cl. 183 do 189 v kolikor se postopek vrši pred sodiščem.

2. Pri postopku pred stečajnim sodiščem imajo likvidatorji dolžnosti upravitelja stečajne mase

3. Gotovina se mora nalegati samo pri Poštni hranilnici ali Državni hipotekarni banki.

4. Rezerve, naložene za pokojnine ali v dobrodelne namene na korist nameščenec in delavcev zavoda, se ne morejo, razen, če pravila drugače ne določajo, uporabiti za izplačilo upnikov niti v smislu odst. 1, točka 3, dokler se more izpolnjevati namen, kateremu so namenjene. Take rezerve se bodo po končani likvidaciji pretvorile v ustanovo v smislu določb pravil bivšega zavoda.

Kazenske določbe

Cl. 44. Kdor kot član upravnega odbora ali katerekoli drugega upravnega organa, kot član nadzornega odbora, kot likvidator, kot vodni uradnik, kot zastopnik ali kot komisar denarnega zavoda s premoščenjem dejanjem ali dopuščanjem takega dejanja prekrši svoje dolžnosti in povzroči s tem, da trpi zavod izgube, zaradi katerih bodisi samih bodisi v zvezi z drugimi izgubami, zavod ne more redno odgovarjati svojim obveznostim namram upnikom, se kaznuje, v kolikor ta kršitev dolžnosti ne predstavlja kaznivga dejanja, ki se mora strožje kaznovati, za prestopek z globo do 200.000 Din.

Cl. 45. Kdor kot član upravnega odbora ali katerekoli drugega upravnega organa, kot član nadzornega odbora, kot likvidator, kot vodni uradnik, kot zastopnik, kot komisar ali kot vršilec pregleda denarnega zavoda v zapisnikih o sejah organov zavoda, v vlogah upravnim oblastem, v poročilih o poslih zavoda, in poročilih o pregledu, v pozivih za vpis delnic ali v kakršnihkoli drugih objavah ali pozivih premoščenju napačno prikaže premoščenjsko stanje zavoda, zamolči ali potvori dejstva, ki so važna za presojo premoščenjskega stanja zavoda, se kaznuje, v kolikor ne predstavlja takega dejanja kaznivga dejanja, ki se mora strožje kaznovati, za prestop z globo do 100.000 Din.

Cl. 46. Kdor na kakršnikoli način premoščenju ovira, otežuje ali preprečuje izvršitev pregleda denarnega zavoda, določene na osnovi določb te uredbe, se kaznuje, v kolikor tako dejanje ne predstavlja kaznivga dejanja, ki se mora strožje kaznovati, za prestop z globo do 50.000 Din.

Cl. 47. 1. Kdor to, kar je kot član upravnega odbora ali katerekoli drugega upravnega organa, kot član nadzornega odbora, kot likvidator, kot vodni uradnik ali nameščenec v kateremkoli drugem položaju, kot zastopnik, kot komisar ali kot vršilec pregleda denarnega zavoda izvedel o razmerah zavoda in sporočil, kar bi že po svoji naravi moralo ostati poslovna tajnost, drugim ali pa se tega neupravičeno poslužuje, se kaznuje, v kolikor ne gre za kazensko dejanje, ki se mora strožje kaznovati, za prestop z globo do 50.000 Din, če pa je zaradi tega nastala škoda za zavod, z zaporom do dveh let in z globo do 200.000 Din.

2. Ne kaznuje se, kdor je dejanje, omenjeno v 1. odstavku, storil pri uveljavljanju svoje pravice ali pri izpolnjevanju dolžnosti, ki mu jo nalaga zakon ali nalog oblasti, ali, kdor je razrešen dolžnosti čuvanja tajnosti ali pa je to storil v vlogi na oblast v cilju, da prepreči nepravilno poslovanje.

Cl. 48. Kazniva dejanja po Cl. 44. do 47. so prestopki v smislu kazenskega zakona. Za taka dejanja se bodo izrekale kazni samo, ako se nanašajo na denarne zavode, ki so se poslužili te uredbe.

2. V primerih po Cl. 44. do 47. lahko sodišče tudi odredi, da obsojene za določeni čas, ki pa ne more biti daljši od treh let, ne more biti član kakršnegakoli organa ali likvidator denarnega zavoda, ki ima svoj sedež ali svojo podružnico v kraljevini Jugoslaviji.

Cl. 49. Predpisi Cl. 344, 345, 346, 350, 351, 354, 355 in 356 kazenskega zakona veljajo tudi v primeru izvenstečajne likvidacije v smislu te uredbe.

Cl. 50. Vodilni uradnik v smislu tega poglavja je nameščenec denarnega zavoda, ki mu je ne glede na službeni naslov (kakor direktor, prokurist, dirigent, disponent, generalni pooblaščenec, reprezentant in slično) poverjeno vodstvo vseh poslov ali poedinih panog podjetja ali pa vodstvo podružnice.

Prehodna in zaključna določila

Cl. 51. Pod denarnim zavodom je razumeti v smislu določil te uredbe denarne ustanove, ki so osnovane kot delniške družbe ali kot družbe z omejeno zavezo, kakor tudi hranilnice samoupravnih teles ali udrženj.

Cl. 52. Afilirano v smislu te uredbe je ono podjetje, v čigar osnovni glavnici po stanju zadnje letne bilance sodeluje denarni zavod, ki se poslužuje te uredbe, z najmanj 30 odst., odnosno kateremu je denarni zavod dal kredit, ki dosega najmanj 40 odst. lastnih sredstev, t. i. osnovne glavnice in pravih rezerv po stanju zadnje letne bilance tega podjetja. Tudi v primeru, če sodelovanje denarnega zavoda v osnovni glavnici podjetja ne dosega 30 odst. odnosno dodeljeni kredit 40 odst., toda oboje skupno doseže 50 odst. lastnih sredstev tega podjetja, se smatra podjetje za afilirano.

Cl. 53. Imovine spojenih družb pred pokritjem ali zasiguranjem prijavljenih terjatev ni treba voditi ločeno, toda v tem primeru odgovarjajo člani uprave in nadzornega odbora prevzemajoče družbe solidarno za škodo, ki bi upnikom enega izmed spojenih družb nastala zaradi tega,

Krznarstvo KENK

Ljubljana, Zidovska ulica 3
VELIKA IZBERA VSAKOVRSNEGA KRZNA PO NAJNIZJIH CENAH.

ker bi bili upniki druge fuzijonirane družbe ugodneje izplačani, kakor pa bi mogli biti, če bi se uprjavljalo premoženje fuzijoniranih družb ločeno.

Cl. 54. 1. Kjer se v tej uredbi omenja vpis v trgovski register, se razume v posameznih primerih tudi protokolacija pri sodišču.

2. Objave, predpisane s to uredbo, v kolikor jih ne vrši sodišče, pri katerem se vodi trgovski register ali pri katerem se vrši protokolacija, se vrše na način, določen v pravilih denarnega zavoda za njegove objave, kakor tudi, če tega že ne določajo pravila, v banovinskem Službenem listu, a pri delniških družbah, čijih osnovna glavnica presega 5.000.000 Din, ter pri hranilnicah na sedežu banskih uprav tudi v »Službenih novinah«.

3. Rok, ki teče od dneva objave, se računa od dneva objave v »Službenih novinah«, a če objava v »Službenih novinah« ni predpisana, od dneva objave v banovinskem službenem listu.

Cl. 55. Z valorizacijo v smislu Cl. 16 se lahko okoristijo tudi zavarovalne družbe.

Cl. 56. Za denarne zavode, ki jim je pred uveljavljanjem te uredbe odobrena odgodelitev plačil na osnovi Cl. 5. zakona o zaščiti kmetov z dne 19. aprila 1932 ali ki so se poslužili uredbe o ureditvi izplačil vlog z dne 26. decembra 1932, ostane v veljavi zaščita do poteka roka, omenjenega v Cl. 1, odst. 1. te uredbe, a za one zavode, ki bodo v tem roku zahtevali enega izmed ukrepov, omenjenih v istem odstavku, pa vse dotle, dokler ne bo izdan odlok o njihovi prošnji.

Cl. 57. Finančne olajšave po Cl. 18. in Cl. 33, odst. 4 se lahko odobre tudi denarnemu zavodu, ki želi izvesti svojo sanacijo, ne da bi zahteval zaščito po tej uredbi. O takih prošnjah odloča minister za finance v sporazumu z ministrstvom za trgovino in industrijo. Prošnji za odobritev finančnih olajšav se mora priložiti načrt za sanacijo in dokazi, da je izvedba tega načrta zagotovljena.

Cl. 58. Vsote, ki jih je kdo zaupal denarnemu zavodu, ki mu je odobrena odgodelitev plačil, ker ne more z njimi razpolagati zaradi deviznih omejitev, bodo izplačane na način in v rokih, ki jih bo določil v svojem odloku minister za trgovino in industrijo po prejšnjem sporazumu s finančnim ministrom. Zoper ta odlok ni pritožbe na državni svet.

Sanacija zadružništva

Določbe uredbe o zaštiti denarnih zavodov se z nekaterimi izjemami analogno nanašajo tudi na kreditne zadruge

Beograd, 4. decembra. p. Današnje »Službene novine« objavljajo nadejane uredbe o zaštiti kreditnih gospodarskih zadruga in njihovih zvez, ki je bila izdana na osnovi čl. 6. zakona o podaljšanju veljavnosti zakona o zaštiti kmetov. Uredba se glasi:

CL 1. Kreditnim in drugim gospodarskim zadrugam, ki sprejemajo hranilne vloge, kakor tudi njihovim zadružnim zvezam, se lahko odobri zaštita po določbah uredbe o zaštiti denarnih zavodov in njihovih upnikov z dne 22. novembra 1933 z izjemo pretvarjanja starih terjatev v deleže (delnice) in odpisa deležev v primeru odgovornosti plačil od sanacije, če so zaradi odgovornosti plačil, odobrene po obstoječih predpisih njihovim dolžnikom prišlo v nemogućnost, da bi redno izvrševale svoje obveznosti napram upnikom, a to z izpremembami, navedenimi v naslednjih členih.

CL 2. Odluke, ki jih po predpisih uredbe o zaštiti denarnih zavodov izdaje minister za trgovino in industrijo, bo izdal glede zadruga in njihovih zvez kmetijski minister. Zoper njegove odločitve ni pritožbe na Državni svet. V ministrijski odbor, ki je predviden v omenjeni uredbi, pride, kadar gre za zadruge ali njihove zveze, namesto ministra za trgovino kmetijski minister.

Za pregled, predvidene v predpisih omenjene uredbe, bo kmetijski minister v prvi vrsti določil revizorje zadružnih zvez. Določbe čl. 7. omenjene uredbe ne veljajo za zadruge in njihove zveze. Pregleda ni treba vršiti komisijsko. Stroški za pregled zvez s prošnjami za zaščitne ukrepe se krijejo iz fonda za te pregled, ki se bo v to svrhu osnoval. V ta fond bodo vse zadruge, ki sprejemajo hranilne vloge, in zadružne zveze plačevale doprinos, čigar vi-

šino bo določil kmetijski minister. Doprinos ne more biti večji kakor eden promile vplaćanih deležev in rezervnih fondov, izkazanih v letni bilanci vsake zadruge odnosno zveze. Podrobnejše določbe o tem fondu bo izdal kmetijski minister.

Kjer je v omenjeni uredbi predvideno zasliševanje posvetovalnega odbora za bankarstvo, bo v primerih, kadar gre za zadruge, zaslišana Glavna zadružna zveza kraljevine Jugoslavije, odnosno Državna zveza zadruga za poljedelski kredit, če je zadruge pri njej včlanjena.

CL 3. Prošnje za odobritev zaštite, predvidene v omenjeni uredbi, se predlagajo kmetijskemu ministru, in sicer: 1. Zadruge, ako je včlanjena pri kakšni zvezi, ki vrši revizijo, preko te zveze, če pa ni včlanjena v nobeni zvezi, pa preko Glavne zadružne zveze kraljevine Jugoslavije. 2. Zadružna zveza, ako je včlanjena v Glavni zadružni zvezi kraljevine Jugoslavije, preko te zveze, v nasprotnem primeru pa neposredno kmetijskemu ministru.

Podaljšanje jamstva zadružnikov

CL 4. Izvestičajno likvidacijo zadruge lahko poveri kmetijski ministru tudi zadružni zvezi, pri kateri je zadruge včlanjena.

Obveznosti zadružnikov napram zadrugi odnosno zadružnim zvezam v pogledu jamstva bodo likvidatorji uveljavljali po predpisih, ki veljajo na sedežu zadruge (zadružne zveze) za uveljavljanje jamstva v stečajni zadruge (zadružne zveze). Likvidatorji zavzemajo v tem pogledu položaj upravitelja stečajne mase.

CL 5. Jamstvo zadružnikov, ki po uve-

ljavljenju te uredbe prenehajo biti člani zadruge, se podaljša preko zakonitega roka na 5 let, če v pravih samih ni predviden daljši rok. V kolikor petletni rok presegata zakoniti odnosno po pravih določeni rok, se neomejeno jamstvo pretvori v omejeno jamstvo in to v višini 10 kratnega iznosa deleža. Iznos jamstva ne more biti v nobenem primeru manjši kakor 1000 Din. Dokler traja jamstvo, ne more bivši zadružnik zahtevati izplačila svoje zadružne vloge, niti izplačila obresti, niti onega dela letnega bilančnega viška (dobitka), ki bi mu sicer pripadal po pravih.

Sanacijski fond

CL 6. Zadružna zveza lahko po sklepu občnega zbora ustanovi sanacijski fond. V to svrhu lahko od vsake včlanjene zadruge pobira do 10 odst. letnega čistega dobitka, poleg tega pa lahko pobere enkratni doprinos v višini do 10 odst. rezervnega fonda vsake včlanjene organizacije, izkazane v zadnji letni bilanci. Ta fond se uporablja po sklepu občnega zbora zadružne zveze.

CL 7. Kazenska določila omenjene uredbe se analogno nanašajo tudi na zadruge in njihove zveze.

CL 8. Kjer je v omenjeni uredbi govora o »denarnem zavodu«, »osnovni glavnici«, »delničarju«, »članu družbe«, ali »skupščini delničarjev«, ter »trgovskem registru«, je po tej uredbi razumeti »zadruge«, odnosno »zadružno zvezo«, »zadružni delež«, »zadružnike«, »občni zbor zadruge«, odnosno »zadružni register«.

CL 9. Kmetijski minister se pooblašča, da v sporazumu s resornimi ministri izda vse potrebne pravilnike za izvajanje te uredbe. Minister pravde se pooblašča, da v sporazumu s pristojnimi ministri daje avtentična tolmačenja o predpisih te uredbe.

CL 10. Ta uredba stopi v veljavo z dnem objave v »Službenih novinah« in preneha z istim dnem veljati vsi predpisi, ki s to uredbi niso v skladu.

Maksimiranje obrestne mere

Najvišja obrestna mera, ki bo določena za vsako banovino posebej, sme znašati za posojila 12,5, za vloge pa 6,5 odstotka

CL 1. 1. Denarni zavodi na področju vsake banovine so dolžni v roku meseca dni po uveljavljanju te uredbe določiti najvišjo obrestno mero za posojeni denar.

Obrestna mera za posojila

sme znašati največ 5 odst. iznad eskomptne obrestne mere Narodne banke. Zavodi morejo določiti enotno obrestno mero za vsa banovina ali pa različne obrestne mere za posamezne dele banovin, lahko pa tudi določijo različne obrestne mere za posamezne vrste zavodov, kakor so banke, hranilnice, gospodarske kreditne zadruge in slično. Če denarni zavodi v posamezni banovini v določenem roku ne bodo določili najvišje obrestne mere in o tem v določenem roku obvestili ministra za trgovino in industrijo, bo določil višino obrestne mere ministrijski svet na predlog ministra za trgovino in industrijo ter finančnega ministra, a po zaslišanju posvetovalnega odbora za bankarstvo pri ministristvu za trgovino in industrijo.

2. Določena obrestna mera v smislu 1. odst. se objavi v banovinskem službenem listu in v »Službenih novinah« ter stopi v veljavo 15 dni po objavi v »Službenih novinah«.

Obrestna mera za vloge

ki jih sprejemajo denarni zavodi, ne more biti večja, kakor 1 odstotek iznad eskomptne obrestne mere Narodne banke.

CL 2. Pod denarnim zavodom v smislu te uredbe je razumeti vse denarne ustanove, ki so osnovane kot delniške družbe ali kot družbe z omejeno zavezo ali kot kreditne gospodarske zadruge, nadalje hranilnice samoupravnih teles in združenj, kakor tudi one denarne ustanove, ki so osnovane na podlagi posebnih zakonov.

CL 3. 1. Obrestne mere, določene na način, predviden v čl. 1., so obvezne za vse denarne zavode, kakor tudi za vse ostale družbe in osebe, ki so pooblašene sprejemati hranilne vloge.

Zasebna posojila

2. Družbe in osebe, ki ne spadajo pod nobeno skupino, navedeno v 1. odst. tega člena, ne smejo za posojeni denar jemati večjih obresti, kakor je najnižja obrestna mera, ki jo računajo denarni zavodi. Če v dotičnem kraju ni denarnega zavoda, potem je merodajna najnižja obrestna mera, ki jo računajo najbližji denarni zavodi.

CL 4. V maksimalni iznos letne obrestne mere za posojeni denar, dopustne po določbah čl. 1. te uredbe, se računa tudi vse postranske datujate, ki se jih je dolžnik obvezal plačati poleg obresti, kakor provizijo, režijske stroške in slično, upnik pa ima pravico, zaračunati poleg obrestne mere še stvarne stroške, ki jih je imel pri sestavi pogodbe na račun taks in drugih javnih datujatev. Prav tako se lahko za primer zamude plačil s strani dolžnika dogovori povečanje obrestne mere za največ do 2 odst. Druge konvencionalne globo so nedopustne.

CL 5. 1. Dogovor o obrestni meri za posojila je neveljaven, v kolikor določena obrestna mera presegata maksimalno obrestno mero, dopustno po čl. 1. in 4.

2. Obresti preko dopustne mere v smislu te uredbe se ne smejo prisiliti, niti zavarovati, niti izterjevati, če tudi so določene s pravnoveljavnim sodnim odlokom ali s kakim drugim izvršnim ukrepom.

CL 6. Obratnici o dolgovanju se morajo pri vsakem izplačilu vršiti pismeno na monopolnem papirju, kojega obliko bo predpisal finančni minister sporazumno z ministrom pravde. To pa se ne nanaša na ugodnosti, ki so glede taks z zakonom priznane.

Dolgov pri trgovcih in obrtnikih

CL 7. Predpisi o višini obrestne mere za posojeni denar veljajo tudi za posojila v liki potrošenega blaga (semena, živeža it.).

Znižanje režij denarnih zavodov

Trgovinski minister bo vsakemu zavodu določil višino režijskih stroškov — Uredba določa tudi novo ureditev službenih odnošajev nameščenecv

CL 1. 1. Denarni zavodi, ki se okoristijo z uredbi o zaštiti denarnih zavodov in njihovih upnikov z dne 22. novembra 1933, so dolžni znižati režijske stroške, tako osebne kakor stvarne na najmanjši iznos, ki omogoča neovirano vodstvo poslov. V ta iznos se ne vštejejo vsote, potrebne za izplačilo odpravnin (čl. 4.).

2. Komisija, ki izvrši pregled v smislu čl. 4. omenjene uredbe, bo podala v glavnih potezih tudi svoje mnenje o tem, koliko oseb naj šteje in kako naj bo sestavljen osebje denarnega zavoda in koliko bi smeli največ znašati osebni in stvarni režijski stroški.

3. Minister za trgovino in industrijo bo na podlagi tega mnenja in po zaslišanju dotičnega denarnega zavoda izdal odlok o tem, koliko smejo največ znašati skupni režijski stroški.

4. Pri zavodih v smislu točke 1. pri katerih ne bo izvršen pregled, omenjen v 2. odstavku, lahko trgovinski minister na predlog zavoda samega, ali pa na predlog njegovih upnikov, ako znašajo njihove terjatve najmanj eno desetino celokupnega iznosa terjatev tega zavoda, izkazanih v zadnji bilanci, ali pa po svoji službeni dolžnosti, izdal odlok o višini režijskih stroškov.

5. Ta odlok se lahko izpremeni po predlogu zavoda samega, njegovih upnikov ali pa tudi po službeni dolžnosti.

6. Zaradi izdaje odloka v smislu točke 4. in 5. lahko trgovinski minister odredi poseben pregled. Stroški za ta pregled gredo v breme predlagatelja, a za pregled po službeni dolžnosti v breme države. V primeru pa, da se mora na osnovi tega pregleda iznos režijskih stroškov izpremeniti za več kakor eno petino prejšnjega iznosa, nosi stroške denarni zavod.

7. Z odlokom se bo določil tudi rok njegove veljave, ki pa ne more biti daljši kakor tri leta ter se lahko podaljša za največ do pet let.

8. Proti temu odloku se lahko denarni zavod pritoži na državni svet.

9. Člani uprave nadzornega odbora denarnega zavoda solidarno odgovarjajo za škodo, nastalo zaradi neizvrševanja izdane odloka, razen kadar kdo izmed njih dokaže, da za kršitve odloka ni vedel, niti ni mogel vedeti.

10. Določbe prejšnjih odstavkov veljajo tudi za afilirana podjetja, ki so denarni zavodi, lahko pa se razširijo tudi na vsa ostala afilirana podjetja.

CL 2. 1. Člani uprave in nadzornega odbora kakor tudi člani vseh drugih izvoljenih organov denarnega zavoda, kateremu je odobrena odgovornost plačil po uredbi o zaštiti denarnih zavodov in njihovih upnikov, za dobo trajanja te odgovornosti nimajo pravice na taničanje, niti na kake druge materialne ugodnosti, izjemši dejanske

zastavljalnice, za katere velja še nadalje obrtni zakon.

CL 10. Določba o obrestni meri za vloge (čl. 1. odst. 3.) je obvezna za vsak zavod od dne, ko stopijo zanj v veljavo določbe o višini obrestne mere za posojila (čl. 1. odst. 1.).

Kazni za kršitve

CL 11. Kdor namenoma krši določbe o višini obrestne mere, bo kaznovan, v kolikor ne gre za dejanje, ki je strožje kaznovano po kazenskem zakonu, za prestopnik v smislu kazenskega zakona, z zaporom do 6 mesecev in z globo do 25.000 Din.

CL 12. Denarni zavodi, ki bi plačevali višjo obrestno mero za vloge, kakor pa je določena po 1. členu, 3. odst. te uredbe, bo kaznovan z denarno globo do 50.000 dinarjev. Te denarne globo se bodo stekale v fond za nadzorstvo nad denarnimi zavodi.

CL 13. Minister za trgovino in industrijo se pooblašča, da izda pravilnik za izvrševanje te uredbe.

CL 14. Ta uredba stopi v veljavo z dnem objave v »Službenih novinah«. Z istim dnem prenehajo veljati vsi predpisi, ki niso v skladu s to uredbi.

potne stroške, dnevnice za bivanje izven svojega stalnega bivališča in dnevnice za dežurno službo v zavodu, če so jim priznane po pravih zavoda.

2. Pri denarnih zavodih, katerim je v smislu omenjene uredbe odobrena sanacija brez odgovornosti plačil ali likvidacije, lahko minister za trgovino in industrijo odredi, da se določbe 1. odstavka tega člena uporabljajo v celoti ali pa samo delno. V primeru sanacije določijo tudi rok veljavnosti omejitve po 1. odstavku.

3. Trgovinski minister lahko tudi za afilirana podjetja odredi omejitve v smislu prejšnjih odstavkov.

Znižanje plač in pokojnin

CL 3. 1. Vodilni uradnik denarnega zavoda, ki se je okoristil z uredbi o zaštiti denarnih zavodov in njihovih upnikov, ne more na račun pokojnine v breme zavoda, bilo na kakršenkoli način, prejemanje mesečno več kakor 8000 Din, a člani njegove rodbine največ 5000 Din. Za ostale nameščenecv veljajo vsote 6000 odnosno 4000 Din mesečno. Smatra pa se, da ne gre v breme zavoda oni del pokojnine, ki jo dobiva nameščenec iz posebnega pokojninskega fonda za nameščenecv zavoda ali od kakega drugega zavarovalnega zavoda.

2. Določbe 1. odstavka veljajo tako za bivše nameščenecv, ki so že v pokoji, kakor tudi za one, ki šele bodo upokojeni.

3. Minister za trgovino in industrijo lahko uredi znižanje pokojnine v smislu 1. in 2. odst. tudi za afilirana podjetja.

4. Zavodi, katerim je bila odobrena zaštita na osnovi čl. 5. zakona o zaštiti kmetov z dne 19. aprila 1932, ali po uredbi o ureditvi izplačil vlog z dne 26. decembra 1932, lahko po uveljavljanju te uredbe, a tudi če prej, predno jim bo odobrena katera koli sanacijska akcija, predvidena v uredbi o zaštiti denarnih zavodov in njihovih upnikov, izvedejo znižanje pokojnin v smislu 1. in 2. odst. tega člena.

5. Proti odloku zavoda se lahko vodilni uradnik odnosno nameščenec pritoži ministru za trgovino in industrijo. Zoper odlok ministra ni pritožbe na Državni svet.

Skrajšanje odpovednega roka

CL 4. 1. Uprava denarnega zavoda, ki se okoristi z uredbi o zaštiti denarnih zavodov in njihovih upnikov, kakor tudi uprave afiliranih zavodov, lahko službene pogodbe, sklenjene z odpovednim rokom, ki znaša nad 6 mesecev, kakor tudi pogodbe, sklenjene za določen čas, ki pa se ne poteejeje v 6 mesecih, odpovedo z odpovednim rokom 6 mesecev.

2. Dogovorjena odpravnina pri teh zavodih ne more biti večja od 6 mesečne plače. Za naturalne datujate pripada nameščenecv odgovarjajoča vrednost v denarju,

Vaš verni tovariš!

Od nekdanj že je Schichtovo terpenino milo gospodinji zvest zaveznik pri pranju in domačem delu. Ohranite mu tudi Vi trajno prijateljstvo.

Torej Pazite prav posebno na izvorni ovoj in na varnostno znamko „JELEN“. Potem se Vam ni bati ponarejenih mil.

.. ampak poprej za namakanje: Ženska hvala!

SCHICHTOVO TERPENTINOVNO MILO

PRILJUBLJENI JUGOSLOVANSKI IZDELEK!

če ni drugače dogovorjeno. To pa ne krši pridobljenih pravic na pokojnino (čl. 3.), če je bila dogovorjena poleg odpravnine.

3. Zavodi, ki jim je odobrena zaštita na osnovi čl. 5. zakona o zaštiti kmetov z dne 19. aprila 1932 ali pa uredbi o ureditvi izplačila vlog z dne 26. decembra 1932, lahko po uveljavljanju te uredbe, a še prej, predno jim bo odobrena katera koli izmed sanacijskih akcij, predvidenih v uredbi o zaštiti denarnih zavodov in njihovih upnikov, uporabljajo določbe 1. in 2. odst. tega člena.

4. Zavodi, omenjeni v prejšnjem odstavku, se oproščajo dolžnosti izplačila zaostanka odpravnine, v kolikor odpravnina presegata 6 mesečno plačo.

CL 5. Če nameščenec ne pristane na znižanje plače, lahko odpove službeno razmerje tako nameščenec kakor zavod sam. Nameščenec pripada v tem primeru odpravnina v smislu določb čl. 4. 1. in 2. odstavka te uredbe, a za izračunavanje višine

odpravnine služi dotedanja plača nameščenca. Iznos, ki ga nameščenec dolguje zavodu na račun dolžne plače za pretekli čas, je zavod dolžan izplačati nameščenecv poleg odpravnine.

CL 6. Za pojme »vodilni uradnik«, »denarni zavod« in »afilirano podjetje« veljajo določbe čl. 50, 51 in 52 uredbe o zaštiti denarnih zavodov in njihovih upnikov. Prav tako veljajo za vršenje pregleda v smislu 1. člena te uredbe določbe čl. 7, 8, 9, 10, 11, 12, 45, 46 in 47 omenjene uredbe.

CL 7. Določbe te uredbe se bodo primerno izvajale tudi za kreditne gospodarske zadruge in njihove zveze, ki se okoristijo z uredbi o zaštiti kreditnih gospodarskih zadruga in njihovih zvez z dne 22. novembra 1933.

CL 8. Ta uredba dobi obvezno moč z dnem objave v »Službenih novinah«. Z istim dnem prenehajo veljati vsi predpisi, ki niso v skladu s to uredbi.

Znižanje režijskih stroškov gospodarskih podjetij

Posebna uredba omogoča revizijo obstoječih službenih pogodb v cilju znižanja datatev potom posebnega razsodišča

Beograd, 4. decembra. p. Današnje »Službene novine« objavljajo tudi uredbi o znižanju režijskih stroškov gospodarskih podjetij. Dejstvo, da vplivajo pri mnogih gospodarskih podjetjih režijski stroški, izvirajoči še iz dobe dobre konjunktore, v veliki meri na njihovo gospodarsko stanje, je napotilo vlado, da tudi v tem pogledu izda primerne ukrepe, ki pa nikakor ne predstavljajo rušenja socialnih pridobitev, marveč streme samo po prilagoditvi režijskih stroškov zmanjšani gospodarski delavnosti in finančni sposobnosti posameznih gospodarskih podjetij. V kolikor gre za n. ž. nameščenecv, je izprememba sedanega stanja tudi po tej uredbi mogoča samo na podlagi zreka izvoljenega razsodišča. Uredba se glasi:

Znižanje plač

CL 1. Vsako podjetje lahko svojim vodilnim uradnikom na šest mesecev odpove službeno pogodbo, ako je odpovedni rok daljši od 6 mesecev, kakor tudi pogodbo sklenjene za gotovo dobo, ako je do poteka take pogodbe še več kakor 6 mesecev. V takem primeru se lahko dogovorjena odpravnina zniža na 6 mesečno poslednjo plačo. Toda vodilni uradnik s tem ne izgubi že pridobljenih pravic do pokojnine, če mu pripada pokojnina po pogodbah, poleg odpravnine. Ako vodilni uradnik ne pristane na znižanje plače, lahko podjetje postopa v smislu določb tega člena, to je, da mu odpove službo na šest mesecev.

CL 2. Podjetje, čegar gospodarska delavnost se je zaradi splošne gospodarske krize zmanjšala v toliki meri, da predstavljajo stroški osebne režije po dosedanjih posebnih ali kolektivnih službenih pogodbah zani nesorazmerno veliko breme, lahko sorazmerno zniža plače, pokojnine in odpravnine svojim nameščenecv, ki niso vodilni uradniki in jim lahko odpove službene pogodbe po določilih naslednjih členov.

Pokojnine se lahko znižajo samo, v kolikor gredo na breme podjetja. Pri tem se smatra, da ne gredo na breme podjetja, če prejema nameščenec pokojnino iz posebneza pokojninskega fonda za nameščenecv pri dotičnem podjetju ali s strani kake druge zavarovalnice.

Razsodišče

CL 3. V svrhu znižanja plače ali odpravnine kakor tudi za skrajšanje odpovednega roka nameščenecv, ki niso vodilni uradniki,

s katerimi pa so sklenjene posamezne službene pogodbe, se mora podjetje, ako se ne doseže sporazum, v vsakem posameznem primeru obrniti na izvoljeno razsodišče. Prav tako se mora podjetje v vsakem posameznem primeru obrniti na sodišče zaradi znižanja pokojnin posameznih nameščenecv, kakor tudi, vodilnih uradnikov.

V kolikor obstojalo kolektivne pogodbe, se mora podjetje, če se ne doseže sporazum, obrniti na razsodišče zaradi revizije kolektivne pogodbe glede plač, odpravnin, pokojnin in odpovednih rokov, predvidenih v pogodbi.

Če je za posamezne ali kolektivne pogodbe predvideno za primere, omenjene v prvem in drugem odstavku tega člena, poseben razsodišče, se mora podjetje obrniti na to razsodišče. V nasprotnih primerih rešuje spore izvoljeno razsodišče v smislu te uredbe.

Sestava in poslovanje razsodišč

CL 4. Pri vsakem trgovskem sodišču, a kjer tega ni, pri pristojnem okrožnem sodišču, se sestavi izvoljeno razsodišče, ki posluje za celo področje tega sodišča.

Izvoljeno razsodišče tvori predsednik in dva člana. Predsednika določi za dobo enega leta predsednik trgovskega odnosno okrožnega sodišča iz vrst sodnikov tega sodišča, a vsaka stranka določi v vsakem posameznem primeru po enega člana. Potrebno pisarniško osebje da na razpolago trgovsko, odnosno okrožno sodišče.

CL 5. Lastnik podjetja dostavi svoj predlog predsedniku razsodišča v dveh izvodih. Obenem s predlogom mora predložiti dokaze za to, da obstojalo okoliščine, s katerimi utemeljuje svoj predlog (čl. 2). V predlogu mora označiti tudi svojega zastopnika v razsodišču. Predsednik sodišča dostavi predlog nasprotni stranki s pozivom, da v roku 15 dni imenuje svojega zastopnika v razsodišču. Ako katera izmed strank ne imenuje svojega zastopnika, ga določi predsednik trgovskega (okrožnega sodišča) iz vrst sodnikov tega sodišča.

Če gre za kolektivno službeno pogodbo se dostavi predlog strokovni delojemalski organizaciji kot predstavniku delojemalca.

CL 6. Izvoljeno razsodišče rešuje na osnovi ustmene razprave z obema strankama in njihovimi zastopniki, če jih imajo ter izda svojo odločbo, v kolikor mu ne bi uspelo doseči poravnave. V svojem odloku mora določiti razsodišče plačo, pokojnino, ali odpravnino, odnosno odpovedni rok, ki

Nadaljevanje na 7. strani!

Domače vesti

• Proslava našega državnega praznika v Ljubli se je vršila pretekli petek v veliki občinski dvorani in v Ljubli se je vršila praznovanje sil Karadjordjevega ustanka. o katerem je bilo govora nedavno v članku »Prodajanje patriotskih knjig in slik« po navedbah sarajevskega dnevnika »Jugoslovenska pošta«. Društvo ima svoj oddelek za postavitev spomenika narodnemu voditelju Karadjordju in so o tem pisale tudi Narodne Novine, odnosno Službeni list uprave savske banovine. Narodne Novine so tudi priporočale to akcijo.

• Promocija G. Vasa Piper, upravnika carinarnice na Rakeku, je bil na zagrebškem vseučilišču promoviran za doktorja prava. Čestitamo!

ZA DAMSKE ZEMPERJE HOLANDSKA VOLNA

TONI JAGER, Ljubljana, Dvorni trg 1

• Piloti in izvidniki rezervisti, ki bivalo na ozemlju dravske banovine, naj se takoj javijo Aeroklubu »Naša krila« v Ljubljani (Gradišče 74) zaradi diplom (pilotskih ali izvidniških), na podlagi katerih bodo v bodoče lahko služili večje tudi v Ljubljani. Imenovani naj navedejo svoj naslov, vojaške podatke in vrsto diplome (pilotska ali izvidniška).

• Odobrena inženjerska praksa. Inženjerju Alojziju Lovrenčiču v Ljubljani je odobrena javna praksa iz gradbene stroke na teritoriju Jugoslavije.

• Ustanovni zbor pododpora Jadranske straže v Ormožu se je vršil pred dnevi. Obenem je predvajala JS v kinu »Edison« film »Potovanje po Jugoslaviji«. Žal je, da je bil obisk zelo slab, kar je vsega obžalovanja vredno.

• Literarni natečaj. Uredništvo »Grudec« mesečnika za kmečko prosveto, razpisuje natečaj za vodilo povest v letniku 1934. Ponudbe je poslati najkasneje do 15. t. m. uredništvu »Grudec«, Tavčarjeva ulica 1.

• Častni predsednik dobrovoljcev Jovan Sremac je umrl v Beogradu in je z njim ušel v grob eden od najpoštovanejših borcev za svobodo naroda. Jovan Sremac je bil brat že pokojnega srbskega pisatelja Stevana Sremca. Rodil se je leta 1857 v Senti in je kot mladenič prispeval v Srbijo ter stopil v vrste borcev za osvoboditve bratov pod tujim jarmom. Med imikom srbske vojske je zaradi velikih naprav omagal in padel v roke okupacijskih oblast. Obsojili so ga na doživetno ječo in ga je narodno osvobodjenje rešilo iz temnice v Bosanski Gradci. Po vojni se je Jovan Sremac vneto udeleževal v organizaciji dobrovoljcev. Zadnjič je javno nastopil pri spominski proslavi osvoboditve v svojem rodnem kraju.

DARILA

za Miklavža in božič

25% izpod cene

na primer:

4 m voln. blaga za obleko od Din 96.—
3 m voln. blaga za plašč od Din 198.—
in razni drugi predmeti zelo ugodno pri
tvrdki

NOVAK

Kongresni trg 15.

(nasproti nunski cerkvi) 97

• Smrt starega finančnega strokovnjaka. V Beogradu je umrl g. Jovan Bešlić, ki je veljal nekdanj za najuglednejšega finančnega strokovnjaka in je ustanovil tudi več beograjskih denarnih zavodov. Jovan Bešlić se je rodil leta 1851. v Banatu ter na Dunaju dovršil trgovsko akademijo. V Beogradu je bil nekaj let zastopnik neke mednarodne banke, potem pa je bil tedanj; finančni minister Ceda Mijatović polical kot strokovnjaka v svoje ministristvo, kjer je deloval do leta 1933. Pozneje je bil Bešlić tudi ravnatelj državne tiskarne. Zaradi temeljitega znanja na vsen področjih so ga nazivali živa enciklopedija.

• Naša zrakoplovna pošta posluje že od leta 1929. in je imela največji promet leta 1931. V notranjem prometu je bilo tedaj 6174 pisemskih pošilk, v mednarodnem pa 27.742. Beograjska zrakoplovna postaja je odpremila največ pismem v Francijo, postaja v Zagrebu pa v Avstrijo. Sprejetih pa je bilo iz inozemstva 41.307 pismem in dopisnic ter 542 zavojev. Zaradi splošne krize promet sicer pada, a se bo gotovo spet dvignil, kajti od naših zračnih pošt dosežejo pošiljke v enem dnevu vsa mesta Evrope. Tudi v drugih državah, kjer je letalstvo še bolj razvito, je v zadnjih dveh letih zrakoplovni poštali promet zmanjšal v precejšnji meri.

• Podražene pristojbine za inozemstvo. Prometni minister je v soglasju s finančnim ministrom izpremenil ekvivalent taks za pisma in dopisnice v mednarodnem poštnem prometu. Pristojbina za pisma do 20 gr za inozemstvo je določena na 3.50 Din, za pisma, ki so teža od 20 gr pa ostane za vsaki 20 gr ali del te teže tudi v bodoče 1.50 Din. Pristojbina za odprto dopisnico v inozemstvo se zviša z 1.50 na 1.75 Din. Te pristojbine stopijo v veljavo 1. januarja 1934. Pristojbine za pisma in dopisnice za Italijo ostanejo neizpremenjene.

Snežne verige

za avtomobile najceneje pri
A. Gorec dzoz Ljubljana
poleg nebotičnika.

Miklavževanje

Sokola I. na Taboru

v torek dne 5. decembra t. l.,
za deco popoldne ob 4. uri —
za odrasle ob pol 9. zvečer s plesom.

• Prikojevalni tečaj za krojače in šivilje v Ljubljani priredi banska uprava v začetku januarja. Kdor se namerava tečaja udeležiti, naj pripravi svojo udeležbo do konca t. m. referatu za pospeševanje obrti v Ljubljani, Stari trg 34-I, desno, kjer se dobe vse potrebne informacije.

• Ciril Metodove razglednice za božič in novo leto se naročajo pri C. M. pisarni. Ljubljana, Beethovnova ulica št. 2. Kupujte domače blago!

DAMSKA KROJAČICA

MIHAELA URANIC
se je preselila iz studentovske ulice 3 na
Karlovsko cesto 15/I, levo. — Se priporoča.
12344

• Izvestni ljudje, ki nimajo sicer na tem nikakega interesa, širijo pravilno rešitev naše v nedeljski številki objavljene križanke. Naj to početje opuste, ker jih bomo sicer pozvali na odgovor. — Drogerija Gregorij, Ljubljana.

• Obidele oblike barva v različnih barvah in pisarski tovarna JOS REICH.

Smučarji!

Kocka je padla! In pri nas so padle cene! Sneg je padel!

Loden Din 56.—, 88.—. Sukno Din 130.— 160.—. — Smuk-special Din 220.—. Flanele za srajce in bluze, indantren modni vzorci Din 18.— do 27.—. Tiftin Din 40.— do 56.—. Blago za jopice Din 36.— do 65.—.

Manufaktura Souvan

Mestni trg 24.

12118

Iz Ljubljane

• Smrt vrliga Sokola. V bolnici je po kratkem bolehanju umrl g. Danček Belot, v Ljubljani splošno znan v vseh sportnih in sokolskih krogih. Simpatični mladi mož se je svoj čas udeleževal v ASK Primorju, zlasti pa je bil navezan na sokolsko društvo I. na Taboru, kjer je vneto teloval. Sokol I. zatorej poziva svoje članstvo, da se udeleži pogreba (v civilu s znakom) danes ob 16. Izpred bolnišnice mrtvašnice k Sv. Križu. Pokojnemu bodi ohranjen časten spomin, žalujočim izreka mo iskreno sožalje!

SNEŽKE

še velika izbira najboljših znamk pri

Aleks. Oblat, Ljubljana

Sv. Petra cesta 18, telefon 24-35

Trgovci popusti!

• O življenjskih pojavih na Jadranu je naslov 3. poljudno-znanstvenega predavanja prirodnoznanstvene sekcije Muzejskega društva za Slovenijo, ki se bo vršilo 7. t. m. ob 20. v dvorani Delavske zbornice. Predaval bo predstojnik zoološkega inštituta univerze, g. prof. dr. Jovan Hadži, ki je mednarodno priznan strokovnjak na področju raziskavanja morske biologije. G. predavatelj je član Odbora za biološko-geografski inštitut na Jadranu in nam bo povedal marsikaj o raziskavanju našega Jadrana, o raznih institucijah in njihovi organizaciji, o pomenu teh institucij in njihovega znanstvenega dela za našo državo. Orisani nam bo življenjske pojave v morju in na dnu morja in ob približno 30 sklopitnih slikah pokazal razne glavne tipe pomorskih živih bitij. Sekcija vabi k predavanju vse, ki se zanimajo za Jadran.

FOTO - APARATI

v škatlicah za puder!

???

• Udruženje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov — sekcija Ljubljana priredi kot nadaljevanje razprav o predlogih Kluba inženjerjev in arhitektov — pripravnikov o uvedbi javnih del kot sredstvu za ozdravljenje gospodarstva predavanje v četrtak, 7. t. m. ob 20. v društvenem lokalu na Kongresnem trgu 1-II. (poslopje Kazine). Predaval bo g. Etlbin Bežek o racionalizaciji osebnega dela in uspeha. Vabljeno so vsi člani in po njih vpešani gosti.

• Brzoturnir Ljubljanskega šahovskega kluba. Dveji ob 20. bo v kavarni »Evropo« brzoturnir za prvenstvo decembra. Pravico udeležiti se ga imajo vsi igralci prvega razreda in še Hribar Stane, Šuštar Drago in Kumež St., ki so na zadnjem turnirju drugega razreda zasedli prva tri mesta. Kakor vedno, bo tudi na tem turnirju prvih pet mest nagrajenih s knjigami, ki jih je klub poklonila »Nova začetka«. Lepe nagrade so gotovo vredne, da se igralci turnirja polnoštevilno udeležijo.

Slaščičarna „PETRIČEK“

izdeluje in nudi cenj. odjemalcem: bonbone enake Herlerjev od 50 do 130 Din kg. Bonboniere tedensko sveže polnjene. Na željo tudi takoj.

TRGOVSKI DOM — SOKOL II miklavževanje

Za mladino ob 18., za odrasle ob 20.

DANES

• Praznik ruskega Sokolstva. Ker bo v soboto 9. t. m. praznik ruskega Sokolstva in istočasno praznik ruskih junakov reda sv. Jurija, bo iz tehničnih razlogov zaprtega ruskih Sokolov namesto v soboto še-le v nedeljo 10. t. m. točno ob 15. v telovalnici Ljubljanskega Sokola (Narodni dom). Za vse člane ruskega Sokola je udeležba strogo obvezna. Iskreno vabljeni tudi prijatelji ruskega Sokolstva. Posebni vabil ne bo.

• Ze spet špijonaža. Mnogokrat čitamo o velikih špijonažnih aferah. Svet je prepleten z nevidno mrežo več ali manj drznih ljudi, ki stalno ogražajo to ali ono državo, narod ali industrijo. Nekatere države imajo svoje špijone tako spretno izveščane, da so kos vsaki še tako težki nalogi. Redkokdaj se pa zgodi, da bi špijoni delovali samo iz ljubezni do naroda ali iz ljubezni do domovine. Večina deluje za denar. Vedno je v špijonaži igra ženska veliko vlogo. Lepa, zvit in očarujoča ženska je kakor rojena za nevarni posel. Spominimo se samo slavne plesalke in vohunke Mate Hari. Ona gotovo ni bila med najdrzejšimi in najbolj rafiniranimi. Za časa svetovne vojne in pred njo se je med Dunajem in Rimom vršilo veliko vohunstvo. Italija je vedela, da bo pieomila tesedo, zato je tudi stikala za mnegenim in delom Avstrije. Čete drznih in lepih špijonek so se kretale po dunajskih salonih. Tu je bilo vse, kar je moralo nuditi špijonom informacije. Film, ki to nazorno obravnava, se bo predvajal danes v Elitnem kinu Matic. Značilno je v tem filmu, da se dejanja vrše na naših tleh za časa svetovne vojne. V njem sta omenjena Ljubljana in Kranj. Glavno pozorišče pa sta Videm in Trst, a poleg njiju Rim in Dunaj. Brigita Helm, ki igra glavno vlogo, je gotovo dobro rešila svoje naloge. Ta film prekaša znano delo o Mat Hari.

Souvanov Miklavž

pride v torek od 4. do 6. ure
popoldne in v četrtak ob istem
času. Pridite z listki ob tem
času v trgovino. Otroci, Mi-
klavž bo pri nas!

Manufaktura

SOUVAN

Mestni trg 24.

• Miklavževanje za pridno deco pride tudi letos okrajni organizaciji za Senti Jakob in Prule danes ob 19. v telovalnici šentjakobske dekliške šole. Darila se sprejemajo od 15. do 18. ure na šoli.

• Družabni večer »Krkec« z zelo ostrim, zabavnim sporedom se bo vršil v četrtak 7. t. m. ob 8. zvečer pri Miklavžu Obišče nas tudi Miklavž. Darila prinesite v četrtak od 5. do 8. zvečer v veliko dvorano pri Miklavžu. Vstop vsakomur prost! Brez vstopnine.

Iz Celja

• Občinska organizacija JNS za Vojnik in okolice, je imela na državni praznik v gornjih prostorih gostilne g. Vrečka široko sodelovanje, na kateri so bile obravnane vse zadeve, nanašajoče se na razvoj organizacije in na njeno delo v novem občinskem odboru. Seje se je udeležil tudi narodni poslanec g. Ivan Perkoršek, ki je obiščno poročal o uredbi glede zaščite kmetov in uredbi glede javnih del.

• Škoda po požaru v gospodarskem poslopiju celjske opatiije znaša okrog 100 tisoč Din in je le delno krita z zavarovalnicom. Kakor so včeraj ugotovili, je nastal požar vsled kratkega stika v električni napeljavi na podstrešju v sredini gospodarskega poslopija. Ogenj se je hitro razširil na filozofove prekle in seno, ki je bilo nakopičeno v bližini. Celjski gasilci so vso noč na ponedeljek po malem gasili, ker se je vsak hip zopet vnelo tleče seno. Včeraj se je še ves dan kadilo s pogorščica in neprijeten vzduh po zažganem lesu in senu se je širil po vsem mestu.

• Novi grobovi. V nedeljo je umrla v Rimskih Toplicah v 57. letu starosti vdova po podpolkovniku ga. Marta Jakličeva, rojena Janičeva. Pogreb bo danes ob 15. izpred celjskega kolodvora na mestno pokopališče. — V bolnišnici so umrli v petek 74 letni Franc Golec iz Trnovca, v nedeljo 53 letni Leopold Rižnar s Trilkega pri Sv. Roku ob Sotli, včeraj pa 26 letni Vinko Perkovič, tajnik občine Rožanske Slatine — okolice.

• Žrtve napada. V petek je neki posestnik v prepiru napadel 63 letnega dninarja Jerneja Zupančiča iz Šmarja pri Jelšah ter ga z malo sekiro težko poškodoval po glavi in rokah. Zupančič se zdravi v celjski bolnišnici.

• Miklavžev večer bo danes ob 18.30. v Mestnem gledališču. Celjski igralci bodo uprizorili igrice »Peklenško brezno«, nato pa bodo otroci obdarovani. Miklavžev večer sokolske plesne šole bo v četrtak 7. t. m. ob 20. v mali dvorani Celjskega doma.

• Samo do 7. decembra je še čas za obnovo srečk drž. razredne loterije. Srečke doblje v podružnici »Jutra« v Celju.

• Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.30 zvočni velefilm »Naskok na vrhove« in zvočni žurnal.

Iz Maribora

• Šahovski turnir pred svojim zaključkom. V nedeljo se je odigralo 11. kolo mariborskega šahovskega turnirja. V prvi skupini je premagal Kramar Kukovca, Lobkov Jordana, Strniša Lukeša in Sila Romša, Ostanek in Lešnik sta remizirala, Lešnik pa je pridobil eno točko par forfait. Partija Bien : Savli je bila preložena, od vseh partij pa je dobil Lobkov napram Romežu. Prekinjeno partijo je dobil Kramar napram Lobkovu, Ostanek in Savli pa sta remizirala. Odločilni boj se bo bil za prvo mesto med Kramarjem in Ostanekom. Stanje v prvi skupini je sedaj naslednje: Kramar 8 in pol (1), Ostanek 8 (1), Lešnik 7 (2), Savli 7 (1), Končič 6 in pol (2), Lobkov 6 in pol (1), Strniša 6, Kukovec 5 in pol (1), Bien 4 in pol (1), Lukeš in Sila po 3 in Romež 1 točko. V drugi skupini se je v nedeljo odigralo zadnje kolo in je končni rezultat naslednji: Cizelj in Kotnik po 7 in pol, Lorber 7, Gobec ml. 6, Fišer 5 in pol, Gužnik 3 in pol, Gobec st. 3, Trelec 2 in pol in Vrenko 1 točko. Cizelj in Kotnik, ki imata enako število točk, bosta med seboj odigrala še odločilno igro za prvenstvo v drugi skupini. V sredo se bo igralo naslednje kolo, turnir pa se bo zaključil prihodnjo nedeljo 10. t. m.

• Težka nezgoda železniškega vratarja. Kot prva letošnja žrtev zimskega mraza in poldneve je bil prejeljan v bolnišnici 52letni vratar državne železnice Ivan Jurečko iz Maistrove ulice, ki si je zlomil levo nogo nad kolonom. Njegova nesreča je toliko večja in občudnejša, ker je Jurečko invalid in ima amputirano levo nogo pod kolonom.

• Mariborski mestni socialno-politični urad odda za svojega 5 mesecev starega nezakonskega dečka, sirota. Dobrotnik naj se zgasi pri omenjenem uradu.

• Koncert Anny Fuchsove prepovedan. Policija je prepovedala za snoči napovedan koncert dunajske operne pevke Anny Fuchsove v kazinski dvorani.

• Pazite na suknje, ker se pojavljajo tatovi. Tako je izginil Borivoju Burežu iz predsobe stanovanja v Vetrinski ulici 1000 Din vreden plašč. V soboto zvečer pa je nekdo ukradel elektromotornju Cirilu Penku, ki je plesal v neki plesni šoli, lep plašč, vreden 1400 dinarjev. — Ko se je včeraj dopoldne mudil na sreskem načelstvu okrožni sodnik dr. Vladimir Travner in slekel v predsobi svojo nad 2000 Din vredno zimsko suknjo, mu jo je neznan tat odnesel. Tatu so že na sledu. Umetnost bi bilo, da bi sresko načelstvo zavarovalo prostor, kjer bi stranke lahko hrez skrbili za svoje suknje in površnike.

Pristopajte

k »Vodnikovim družbi«

Odrpne ozeblin in druge

celo zastarele rane na nogah in rokah začeli naglo in zanesljivo preizkušeno zdravilo

„FITONIN“

Steklenica Din 20.— v lekarnah. Po pošt-nem povzetju 2 steklenici Din 50.— Po-učno brošuro št. 14 pošlje brezplačno Fiton dr. s. p. j., Zagreb 1-78.

Iz Laškega

— **Laško brez vodovoda.** V noči od 29 na 30. novembra je poleg šolskega poslop-ja v Smarjeti na banovinski cesti potegnil močan plaz proti Savinji, ki je raztrgal tu-di cevovod našega občinskega vodovoda. Voda je drla iz vodovoda prosto proti Sa-vinji, prebivalstvo Laškega pa je naenkrat bilo brez vode. Še tekom noči so se pričela restavracijska dela in v četrtek zvečer je bil vodovod že spet popolnoma poprav-ljen in je voda pritekala v Laško. Promet na navedeni cesti je do nadaljnjega še ustavljen, ker je temelj ceste porinilo glo-boko proti Savinji. Tako smo Laščani o-popolnoma ločeni od sveta: proti Celju manj-ka kapucinski most, proti Zidanemu mo-stu je raztrgana cesta.

— **Lovska prireditel.** Lovska družba v Laškem je namenjala prirediti velik dru-žabni večer 7. t. m. v Sokolskem domu. Ker pa so lovci v decembru še vedno ve-zani na svoja lovišča in jih ne bi radi od-tegnili od zabave in veselja v prirodi, so laški lovci soglasno sklenili, da se bo lov-ska veselica vršila šele 20. januarja 1934. To bo prireditelj največjega stila in že danes opozarjamo vsa sosedna društva, naj upoštevajo ta dan, da ne bodo pri svojih prireditvah in obiskih preveč oškodovani. Vabimo pa že tudi danes vse sosedne na naš lovski ples.

— **Sreski cestni odbor.** Pretekli teden je sprejel naš cestni odbor banovinski pri-spevek za vzdrževanje cest in sicer v ko-vanih novih Denar v teži 2060 kg so pri-peljali s avtom do Celje, od tam pa prelo-žili preko Savinje na drug tovorni avto. T-dni je prešlo delavstvo plače za 3 do 4 mesece nazaj in je vsaj delavstvo bilo ustrezno. Zetli bi pa bilo, da nakaže ba-novina še nadaljnji prispevek, da bodo plačani tudi razni dobavitelji gramoz in drugega materiala.

Iz Konjice

— **Sestanek JNS v Spitališču pri Ko-njicah** se je vršil v nedeljo ob lepem šte-vilu kmečkih mož in fantov. Poročal je narodni poslanec g. Gajšek Karel o ure-dbah za zaščito kmetov in javnih delih, o delovanju vlade in nar. predstavništva za kmečko ljudstvo in o načrtih, ki se bodo v kratkem izvedli, to je o sanaciji denar-nih zavodov in sprejetju zadružnega zaka-na. Poudaril je mirojubno politiko naše države, kar zlasti katoliški prijateljske po-godbe zadnjega leta. Pobjal je lažne govo-rice punktašev, ki še vedno plašijo ljudi, češ, da je sedanje politično stanje samo začasno. Volilcem se je predstavil župan g. Pavel Konec in poročal, kako načrte ima občina za omiljenje brezposelnosti in po-moči kmetu. Zbor je vodil aglini podžupan g. Berce, ki se je govoriloma zahvalil za izvajanja in za njuno delo v korist občine.

Iz Ljutomer

— **Koroški pevci** iz Podjunske doline pridejo 8. t. m. v Ljutomer ter prireditelj ob 16. v Sokolskem domu koncert koroških narodnih pesmi. Pridite!

— **Pasja steklina** se je pojavila v na-šem srezu, in sicer najprej v Logarovich, potem pa tudi drugod in celo v mestu sa-mem. Zato je odrejen poostren pasji za-por. Stekli psi so ugriznili nekaj oseb, ki jim je bilo treba takoj dati injekcije. Ne-ki nad 70 let stari posestnik, ki ga je tudi ugriznil pes, pa se je injekcij branil na vso moč. Dvakrat je bil v Mariboru, pa se je vrnil brez injekcije. Akti so romali od urada do urada in naposled je bilo skle-njeno, da bo kaznovan in da mu bodo s-ilo dali injekcije. Nato se je vendarle vdal.

— **Tatvina usnja.** Te dni so v Sinigo-jevi usnjarni odkrili tatvino šestih izdel-anih kož. Orožništvo išče storilce.

Iz Ptuj

— **Zlobna poškodba.** Sofer Ivanuš Lu-dovik, uslužben pri veletrdki Milko Sen-čar v Ptuj, je vozil s tovornim avtomobil-om skozi Poljski kjer pa je zaradi blat-ne ceste običal, da je moral poklicati na pomoč prebivalce, ki so mu pomagali spr-viti avto na trdo cesto. Pri tem pa je opazil, da mu je nekdo prezeval na zadnjem kolesu gumo, tako da vožnje ni mogel na-daljevati. Orožniki zasledujejo zlobneža.

— **Izsleden cerkveni tat.** V soboto se je pripeljal v proštijo cerkev že večkrat kaznovani Arnuš Rudolf, posestnik iz Škofe, in se je spravil nad nabiralnike. Ne-ka stara ženica, ki je bila v cerkvi, je vlo-mila opazila, nato pa tiho odšla iz cerkve ter zavezo prijavila stražniku, ki je šel takoj v cerkev ter zasačil vlomilca pri delu. Arnuša so odvedli v sodne zapore.

Iz življenja na dežel

KOČEVJE. Ljudska univerza v Kočevju priredi filmsko predstavo 6. t. m. ob 14. za osnovno šolo in Marijin dom, ob 17. uri za gimnazijo in ob 20. za odrasle.

ZALOG Na predlog Cirila Požarja je občinski odbor pri Devici Mariji v Polju na svoji seji 25. novembra 1933 soglasno imenoval prvega podstarost SKJ za čast-nega člana občine.

Vremensko poročilo

Števila za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja 2. stanje barometra 3. temperatura 4. relativna vlaga 5. smer in brzina vetra 6. oblačnost 1-10 7. padavine v mm 8. vrsta padavin 9. temperatura prve številke pomenijo na: 1. vrsto 2. drugo najnižjo temperaturo

4. decembra
Ljubljana 7, 780,6, -5,6, 85, SE3, 10, —; Ljubljana 13, 780,4, -5,8, 71, SSE3, 10, —; Maribor 7, 781,4, -6,6, 90, N1, 10, 0,5, snež; Zagreb 7, 781,5, -8,0, 75, ESE1, 3, —; Beograd 7, 776,2, -11,0, 55, ESE5, 10, —; Sarajevo 7, 776,8, -4,0, 75, N2, 10, —; Skopje: ni dežes; Split 7, 771,0, 6,0, 68, NES, 10, 0,3, dež; Kumbor 7, 769,1, 7,0, 70, mirno 5, —; Rab: ni dežes.
Temperatura: Ljubljana — 6,3; — 4,3. —; Maribor — 3,6; — 7,0; Zagreb — 3,0; — 8,0 Beograd — 11,0; Sarajevo — 5,0; Split 11,0, 4,0; Kumbor — 7,0.

Gospodarstvo

Strogo zasledovanje deviznih prestopkov

Organ Narodne banke so v zadnjem ča-su začeli strožje nadzirati izvajanje deviz-nih predpisov, in to ne samo kakor doslej pri denarnih zavodih, temveč tudi pri iz-voznih in uvoznih tvrdkah. V dravski ba-novini se mudi že tri tedne višji; uradni Narodne banke iz Beograda, ki pregleduje poslovanje tvrdk v pogledu izvrševanja predpisov deviznega pravilnika. Nekaj tvrdk je bilo že kaznovanih z visokimi globami, silele bodo pa še druge. Tudi v ostalih banovinah se vrše sedaj stroge pre-iskave.

»Jutro« je že od nekdaj zastopalo stali-šče, da je treba kontrolirati izvajanje de-viznih predpisov, in to povsod in ne samo pri bankah, sicer nimajo praktičnega po-mena in je bolje, da jih sploh ukinemo. Za-to pozdravljamo tudi novi strožji režim, ki je bil uveden. Seveda sedaj ni lahka stvar popraviti to, kar smo prej opustili. Dve leti imamo nove devizne predpise in v tej dobi se je vršila praktična kontrola skoro le pri denarnih zavodih. Nedovoljena privatna kupčija z devizami se je razvijala pred očmi onih, ki bi imeli dolžnost preprečiti to, v večjih centrih pa so nastale črne borze. Tudi naši uvozniki in izvozniki se niso stro-go držali vseh predpisov in so jih pogosto kršili, toda večinoma le v formalnem po-gledu in v primerih, kadar si je morala tvrdka za vsako ceno zagotoviti plačilna sredstva za plačilo uvoza. Ker tvrdke od Narodne banke niso moge dobiti deviz za plačilo uvoznega blaga, so si skušale po-magati na različne načine. V večini pri-merov dejansko ne gre za morebitno tesav-ritanje deviz ali za izvoz kapitala (kar bi v prvi vrsti škodovalo naši valuti), tem-več za kompenzacije brez sodelovanja po-oblaščenih banke, za privatne obračune, za nedovoljena plačila obveznosti nasproti inozemstvu, za posredovanje pri obračunih med našimi in tujnimi tvrdkami itd. Neupoštevane deviznih predpisov se je povsod v državi razpisalo baš zaradi tega, ker nihče ni kontroliral izvajanja deviznega pravilni-ka, razen pri denarnih zavodih, ker skoro nihče ni bil kaznovan, pa tudi zaradi tega, ker se je Narodna banka v najtežji stiski za devize, ki smo jo očividno že preboleli, pogosto na pritisk uvoznikov postavila kar na stališče »Pomagajte si sami, kakor pač znate«. Mnogi, ki so imeli nujna plačila v inozemstvu, ali pa brez predhodnega plačila niso mogli uvoziti nujnejših sredstev, so se zato zatekli k nelegalnim sredstvom.

Sedaj, ko je Narodna banka uvedla strož-ji režim, se morajo mnogi naši trgovci za-govarjati in marsikateremu preti kazen. Kakor rečeno, nismo proti strogi kontroli glede izvajanja deviznih predpisov, menja-pa smo, da je potreben nekak prehod iz dosedanje površnosti, da se napravi neka-ka meja, za stare prestopke. Primeri novih kršitev naj se res strogo in dosledno kaz-nujejo, stare manjše grehe, kolikor se ne tičejo tesavritanja deviz ali iznosa kapita-la v inozemstvo, pa je treba obsoditi mile-šče, če se že ne morejo pregledati. Strogo kontrolo pa je treba dosledno razširiti tudi na primere iznosa kapitala v inozemstvo, glede katerega naj se uvedejo še višje kaz-ni, morda z istočasno amnestijo dosedanih kršitelj, če krivcev v inozemstvo iznešen-karital v določenem roku zopet vneso v državo, kakor so to storili v mnogih drugih državah.

Proti likvidaciji privatno društvenih bolniških bla-gajn nameščencev

Od predsedništva zagrebškega društva »Merkur« smo prejeli: V nedeljo se je vršila na inicijativo društva »Merkur« v Za-grebu skupna konferenca predstavnikov društva »Merkur« z Zagreba, Beogradske trgovske omladine iz Beograda in Trgov-skega bolniškega in podpornega društva iz Ljubljane. Na konferenci, ki jo je vodil predsednik Merkura g. Večeslav Deželj, se je razpravljalo o vprašanju nameščen-skega socialnega zavarovanja glede na znani sklep ravnateljstva privatno-društve-ne bolniške blagajne »Merkur«, s katerim se zahteva likvidacija bolniških blagajn imenovanih društev (predlog za likvidacijo je izšel od ravnateljstva bolniške blagaj-ne »Merkur«, kot krajevnega organa SUZOR-ja, dočim predsedništvo samega društva »Merkur«, ki je od SUZOR-ja ne-odvisno, temu sklepu nasprotuje; op. ur.).

Predstavniki društva »Merkur« so na konferenci iznesli referat, v katerem se na-glašalo, da je treba spoštovati zakonske predpise, po katerih imajo blagajne ome-njenih treh društev privatno-društveni značaj. Društvo »Merkur« obsoja imeno-vani sklep ravnateljstva bolniške blagaj-ne »Merkur«, ker je v nasprotju s predpisi zakona in z interesi zavarovancev.

Predsednik Trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani g. Kliner na konferenci poudaril, da sta tako upravni odbor društva, kakor tudi ravnateljstvo društvene bolniške blagajne obso-dila omenjeni sklep in da je bila v tem smislu že naslovljena predstava ministru za socialno politiko in narodno zdravje.

Tudi podpredsednik Beogradske trgo-vske omladine in član ravnateljstva Osrednjega urada za zavarovanje delav-cov g. Stevan Sekerežević se je decela so-lidiziral s stališčem predstavnikov Za-greba in Ljubljane, ter je izjavil, da bo Beogradska trgovska omladina podprla njihovo stališče in se bo najenergičnejše zavzela zato, da se spoštujejo pridobljene pravice društev in njihov članov.

Končno je bila na konferenci iznesena enodružna zahteva, da se problemi nameščenkega zavarovanja ne smejo reševati brez vednosti in sodelovanja imenovanih društev, ki imajo 30.000 članov in trikrat toliko rodniških pripadnikov. Taki pro-blemi se morajo reševati le na posebni anketi s sodelovanjem predstavnikov vseh treh društev in ostalih interesiranih in-

teljev. Na prihodnji konferenci, ki se bo vršila 9. t. m. v Zagrebu, bodo vsa tri društva podpisala skupno predstavbo in jo naslovila pristojnim oblastvom.

Gospodarske vesti

— **Kazni za kršitve deviznih predpisov.** Finančni minister je kaznoval te-le osebe in tvrdke zaradi kršitve deviznih predp-fov: tvrdka »Norddeutscher Lloyd« iz Za-greba s 50.000 Din zaradi nedovoljenega posredovanja pri plačilnih obračunih med našo državo in inozemstvom; »Paramount-film«, jugoslovenska d. d. iz Zagreba, s 40 tisoč Din zaradi izplačila njenih dolgov iz blagovnega prometa inozemski tvrdki brez posredovanja za to pooblaščen banke; Da-vida Kramorja, pooblaščenega menjalca iz Karlovca, s 5000 Din zaradi prodaje tujih valut izven sedeža menjalnice; »Jugoslo-vensko Bayersdorf & Co.« d. z o. z. iz Maribora s 150.000 Din zaradi izplačila njenega dolga iz blagovnega prometa ino-zemski tvrdki, brez posredovanja poobla-ščen banke; Vekoslava Komca, pooblašče-nega menjalca iz Ljubljane, s 5000 Din, ker ni vodil knjig o nakupu in prodaji tujih va-lute; »D. Spigler & sinovi« iz Zagreba s 40 tisoč Din, ker niso vodili kontrolnih, pred-pisanega za izvoznike, in zaradi nedovolje-nih izplačil v inozemstvo; Lucijana Kova-čiča, blaginika tovarne za bombažno indus-trijo iz Zagreba, s 50.000 Din zaradi ne-upravičenega posredovanja pri plačilnih o-bračunih med našo državo in inozemstvom; Lesno in speditorsko tvrdko »Plego & Si-ničić«, s Sušaka s 300.000 Din zaradi neup-ravičenega posredovanja pri plačilnih obrač-
— **Domaci imetniki Blairovih obveznic se organizirajo.** V Zagrebu se je vršil 25. no-vembra sestanek imetnikov obveznic Bla-irovega posojila, na kateri je bilo sklenje-no, da se izvede organizacija vseh imetni-
— **Devize.** Ljubljana, Amsterdam 2302,07 — 2313,43, Berlin 1363,47 — 1374,27, Bruselj 794,68 do 798,62, Curih 1108,35 — 1113,85, London 189,42 — 191,02, New York 3641,61 do 3669,87, Pariz 228,88 — 225, —, Praga 170,12 do 170,98, Trst 801,01 — 303,41 (premlja 28,5%). Avstrijski šiling v privatnem kil-rinu 9 15.

— **Devize.** Ljubljana, Amsterdam 2302,07 — 2313,43, Berlin 1363,47 — 1374,27, Bruselj 794,68 do 798,62, London 189,42 — 191,02, Milan 301,01 do 308,41, New York kabl 3668,61 — 3691,87 ček 3641,61 — 3639,87, Pariz 228,88 — 225, Praga 170,12 — 170,98, Curih 1108,35 do 1113,85.

— **Devize.** Ljubljana, Amsterdam 2302,07 — 2313,43, Berlin 1363,47 — 1374,27, Bruselj 794,68 do 798,62, London 189,42 — 191,02, Milan 301,01 do 308,41, New York kabl 3668,61 — 3691,87 ček 3641,61 — 3639,87, Pariz 228,88 — 225, Praga 170,12 — 170,98, Curih 1108,35 do 1113,85.

— **Devize.** Ljubljana, Amsterdam 2302,07 — 2313,43, Berlin 1363,47 — 1374,27, Bruselj 794,68 do 798,62, London 189,42 — 191,02, Milan 301,01 do 308,41, New York kabl 3668,61 — 3691,87 ček 3641,61 — 3639,87, Pariz 228,88 — 225, Praga 170,12 — 170,98, Curih 1108,35 do 1113,85.

— **Devize.** Ljubljana, Amsterdam 2302,07 — 2313,43, Berlin 1363,47 — 1374,27, Bruselj 794,68 do 798,62, London 189,42 — 191,02, Milan 301,01 do 308,41, New York kabl 3668,61 — 3691,87 ček 3641,61 — 3639,87, Pariz 228,88 — 225, Praga 170,12 — 170,98, Curih 1108,35 do 1113,85.

— **Devize.** Ljubljana, Amsterdam 2302,07 — 2313,43, Berlin 1363,47 — 1374,27, Bruselj 794,68 do 798,62, London 189,42 — 191,02, Milan 301,01 do 308,41, New York kabl 3668,61 — 3691,87 ček 3641,61 — 3639,87, Pariz 228,88 — 225, Praga 170,12 — 170,98, Curih 1108,35 do 1113,85.

— **Devize.** Ljubljana, Amsterdam 2302,07 — 2313,43, Berlin 1363,47 — 1374,27, Bruselj 794,68 do 798,62, London 189,42 — 191,02, Milan 301,01 do 308,41, New York kabl 3668,61 — 3691,87 ček 3641,61 — 3639,87, Pariz 228,88 — 225, Praga 170,12 — 170,98, Curih 1108,35 do 1113,85.

— **Devize.** Ljubljana, Amsterdam 2302,07 — 2313,43, Berlin 1363,47 — 1374,27, Bruselj 794,68 do 798,62, London 189,42 — 191,02, Milan 301,01 do 308,41, New York kabl 3668,61 — 3691,87 ček 3641,61 — 3639,87, Pariz 228,88 — 225, Praga 170,12 — 170,98, Curih 1108,35 do 1113,85.

— **Devize.** Ljubljana, Amsterdam 2302,07 — 2313,43, Berlin 1363,47 — 1374,27, Bruselj 794,68 do 798,62, London 189,42 — 191,02, Milan 301,01 do 308,41, New York kabl 3668,61 — 3691,87 ček 3641,61 — 3639,87, Pariz 228,88 — 225, Praga 170,12 — 170,98, Curih 1108,35 do 1113,85.

— **Devize.** Ljubljana, Amsterdam 2302,07 — 2313,43, Berlin 1363,47 — 1374,27, Bruselj 794,68 do 798,62, London 189,42 — 191,02, Milan 301,01 do 308,41, New York kabl 3668,61 — 3691,87 ček 3641,61 — 3639,87, Pariz 228,88 — 225, Praga 170,12 — 170,98, Curih 1108,35 do 1113,85.

— **Devize.** Ljubljana, Amsterdam 2302,07 — 2313,43, Berlin 1363,47 — 1374,27, Bruselj 794,68 do 798,62, London 189,42 — 191,02, Milan 301,01 do 308,41, New York kabl 3668,61 — 3691,87 ček 3641,61 — 3639,87, Pariz 228,88 — 225, Praga 170,12 — 170,98, Curih 1108,35 do 1113,85.

— **Devize.** Ljubljana, Amsterdam 2302,07 — 2313,43, Berlin 1363,47 — 1374,27, Bruselj 794,68 do 798,62, London 189,42 — 191,02, Milan 301,01 do 308,41, New York kabl 3668,61 — 3691,87 ček 3641,61 — 3639,87, Pariz 228,88 — 225, Praga 170,12 — 170,98, Curih 1108,35 do 1113,85.

Za Miklavža

Bizjolk

keksi in deserti, čajno pecivo najprikladnejše darilo!

odpove jugoslovensko-japonska trgovinska pogodba iz leta 1924.

— **Predaja lubja** se bo vršila potom pisme-nih ponudb, katere je vložit do 20. t. m. pri direktriji šum kraljevine Jugoslavije v Ljubljani.

— **Dobava smučarskih čevljev.** Dne 2. decembra se bo vršila pri upravi III. od-deka zavoda za izdelavo oblačil za vojsko v Zagrebu oферtna licitacija glede dobave 7000 parov planinsko-smučarskih čevljev.

— **Dobave.** Komanda pomorskega arze-nala Tivat sprejema do 17. t. m. ponudbe glede dobave 50 m medenastih in 200 kg bakrenih cev ter 50 kg bron; do 20. t. m. glede dobave 1200 kg masti za parkete, 200 komadov ščetk, 600 komadov metel, 200 komadov otiračev za noge, 100 komadov lopatic za smeti, 60 kg gob za filtriranje vode; do 21. t. m. glede dobave večje mno-žine različnega motovza, 240 kg lanenega firneža in 800 kg terpentinskega olja; do 22. t. m. glede dobave pločevine, železa, plinskih cev, kablov, žarnic in drugega električnega materiala. Dne 13. januarja 1934. se bo vršila pri upravi policije v Za-grebu javna licitacija glede dobave 250 uni-form za policijsko stražo.

Hmelj

— **Zalec** (4. t. m.) Prve dni preteklega tedna je bilo le malo povpraševanja po hm-elju. Ob koncu tedna pa se je spet nakupilo nekaj blaga po 70 Din, izemno tudi z na-pitino. Kljub padcu cen od 75 na 70 Din so ostali nekateri hmeljarji trdni in niso oddali blaga.

— **Zateški hmeljski trg.** Pretekli teden so cene na zateškem hmeljskem trgu pri stalnem povpraševanju po sredjem in pr-vo vrstnem blagu ostale nespremenjene pri 1700—2100 Kč za 50 kg.

Borze

4. decembra.

Na ljubljanski borzi se je deviza na New-york okrepila. Za 1 dolar (srednji tečaj: 46,97 premijo vred) je dosegla 46,97. Kraspejši je tudi funt šterling. Nadalje sta se okrepila Praga in Trst. Oslabeli so Amsterdam, Ber-lin, Bruselj in Pariz. Avstrijski šiling se je v zasebnem kilingu zaključeval: v Ljublja-ni po 9,15, v Zagrebu po 9,13 in v Beogradu po 9,05. Grški bani so bili zaključeni: v Za-grebu po 89 in v Beogradu po 88,50.

Na zagrebškem efektinem tržišču je Voja škoda dalj čvrsta. Za kaso se je trgovala po 285 in 286 (v Beogradu po 288 in 291), za december pa po 287 in 287,50. V 7% in-vesticijske je bil zaključek po 53,50, v 6% beguljskih po 40 in v Priv. agrarni banki po 252, 254 in 257.

Devize.

Ljubljana, Amsterdam 2302,07 — 2313,43, Berlin 1363,47 — 1374,27, Bruselj 794,68 do 798,62, Curih 1108,35 — 1113,85, London 189,42 — 191,02, New York 3641,61 do 3669,87, Pariz 228,88 — 225, —, Praga 170,12 do 170,98, Trst 801,01 — 303,41 (premlja 28,5%). Avstrijski šiling v privatnem kil-rinu 9 15.

Efekti.

Ljubljana, Vojna škoda 287 — 290, 7% in-vesticijsko 53,50 den, 8% Blair 37 — 39, 7% Blair 84,50 — 85,50, 7% posojilo Drž. hipotekarne banke 47 — 52, 4% agrarne 29,50 den.

— **Devize.** Ljubljana, Amsterdam 2302,07 — 2313,43, Berlin 1363,47 — 1374,27, Bruselj 794,68 do 798,62, London 189,42 — 191,02, Milan 301,01 do 308,41, New York kabl 3668,61 — 3691,87 ček 3641,61 — 3639,87, Pariz 228,88 — 225, Praga 170,12 — 170,98, Curih 1108,35 do 1113,85.

— **Devize.** Ljubljana, Amsterdam 2302,07 — 2313,43, Berlin 1363,47 — 1374,27, Bruselj 794,68 do 798,62, London 189,42 — 191,02, Milan 301,01 do 308,41, New York kabl 3668,61 — 3691,87 ček 3641,61 — 3639,87, Pariz 228,88 — 225, Praga 170,12 — 170,98, Curih 1108,35 do 1113,85.

— **Devize.** Ljubljana, Amsterdam 2302,07 — 2313,43, Berlin 1363,47 — 1374,27, Bruselj 794,68 do 798,62, London 189,42 — 191,02, Milan 301,01 do 308,41, New York kabl 3668,61 — 3691,87 ček 3641,61 — 3639,87, Pariz 228,88 — 225, Praga 170,12 — 170,98, Curih 1108,35 do 1113,85.

— **Devize.** Ljubljana, Amsterdam 2302,07 — 2313,43, Berlin 1363,47 — 1374,27, Bruselj 794,68 do 798,62, London 189,42 — 191,02, Milan 301,01 do 308,41, New York kabl 3668,61 — 3691,87 ček 3641,61 — 3639,87, Pariz 228,88 — 225, Praga 170,12 — 170,98, Curih 1108,35 do 1113,85.

— **Devize.** Ljubljana, Amsterdam 2302,07 — 2313,43, Berlin 1363,47 — 1374,27, Bruselj 794,68 do 798,62, London 189,42 — 191,02, Milan 301,01 do 308,41, New York kabl 3668,61 — 3691,87 ček 3641,61 — 3639,87, Pariz 228,88 — 225, Praga 170,12 — 170,98, Curih 1108,35 do 1113,85.

— **Devize.** Ljubljana, Amsterdam 2302,07 — 2313,43, Berlin 1363,47 — 1374,27, Bruselj 794,68 do 798,62, London 189,42 — 191,02, Milan 301,01 do 308,41, New York kabl 3668,61 — 3691,87 ček 3641,61 — 3639,87, Pariz 228,88 — 225, Praga 170,12 — 170,98, Curih 1108,35 do 1113,85.

— **Devize.** Ljubljana, Amsterdam 2302,07 — 2313,43, Berlin 1363,47 — 1374,27, Bruselj 794,68 do 798,62, London 189,42 — 191,02, Milan 301,01 do 308,41, New York kabl 3668,61 — 3691,87 ček 3641,61 — 3639,87, Pariz 228,88 — 225, Praga 170,12 — 17

Naši kraji in ljudje

Poneverbe v Zvezi nabavljajalnih zadrug

Blagajnik in glavni knjigovodja vnovič pred sodiščem — Zanimive izjave predsednika zveze — Se knjigovodstva, ki tri leta ni vedel, kaj se je godilo pri blagajni

Beograd, 4. decembra. V soboto se je nadaljevala pred dnevi prekinjena druga razprava proti Marinku Buliću in Antoniju Markoviću, blagajniku in glavnemu knjigovodju Zveze uradnih nabavljajalnih zadrug, ki odgovarjata za milijonske poneverbe, ki so bile izvršene pri zadruzi zvezi tekem treh let. Do nove razprave je prišlo zaradi pritožbe blagajnika Bulića, ki je bil na prvi razpravi obsojen na večletno ječo, dočim so prisodili šefu knjigovodstva Markoviću samo nekaj mesecev Bulić je v svoji pritožbi ravedel, da je vse poneverbe izvršil z vednostjo Markovića, ki je bil njegov šef in ki je tudi sam porabil velik del poneverjenega denarja. Vseh teh okoliščin Bulić baje ni hotel navesti na prvi razpravi, ker mu je Marković zadrževal, da ga bo s svojimi »dobrimi zvezami« zavaroval pred pretežno odgovornostjo.

Ko je bila pred 14 dnevi razpisana nova razprava so strokovnjaki izjavili, da bo treba pregledati mnogo knjig in se je zaradi tega razprava nadaljevala šele v soboto. Strokovnjaki so izjavili, da je iz knjig in tudi iz poslovanja samega razvidno, da Marković kot šef knjigovodstva ni bil mogel in smel prezreti blagajniških naplavljenj. Marković je ogorčen napadel strokovnjake, češ da so že ob prvi razpravi zagrešili nekaj pomot in da zaradi tega tudi tokrat njihovo mnenje ne more biti merodajno. Strokovnjaki so odločno zavrnili take očitke, trdeč, da jim pri prvi razpravi sploh niso bili predloženi vsi spisi. Zahtevali so tudi, naj jih sodišče zavaruje pred napadi obojence, ker imajo zaradi njega toliko skrbi in dela, kakor da bi bili sami zagrešili nekaj hudega.

Predsednik Zveze nabavljajalnih zadrug g. Miloš Stibler pa je izpovedal naslednje:

— Kot predsednik sem zahteval naj izvršijo pregled zveznega poslovanja revizorji. Revizorji so takoj našli nepravilnosti v znesku okrog 30.000 Din in Bulić je takoj priznal, da v blagajni ni vse v redu. Bil je takoj suspendiran. Nekaj dni sem ga našel v banki v Draškovićevo ulici ter ga vprašal, zakaj ne pride, da bi se razgovorili o vseh stvareh. Odvrnil je, da ni imel zato poguma, in ko sem ga pozval, aj gre takoj z menoj, se je na razne načine izgovarjal. Malo rozneje pa me je telefonično klical »pravnik Zveze, naj bi prišel k njemu. Bilo mi je jasno, da mu je Bulić sam povzročil kje sem, in ko sem prišel v Zvezo, sem pri upravniku našel Bulića in Markovića. Črna sem povedal, da morata takoj poskrbeti kritje in jamstvo vseh neredov.

Smrtne posledice kvartopirskega pretepa

Zamah z nožem je ranjencu presekla glavno žilo

Kamnik, 4. decembra. V soboto popoldne se je v neki gostilni v Zalogu pri Komendi sešla družba mladih fantov, v kateri sta bila tudi brata Dominik in Franc Stern. Vesela fantovska družba si je pričela krajšati čas s kvartiranjem, ki je šlo v početku prav lepo od rok. Kmalu pa je vino segrelo mlade glave in navdušenje za »ajnce« se je pričelo nagibati k prepiru. Nekdo se je spozabil in očital tovarišu, da goljufa pri igri in da mu mora izplačati 4 dinarje. Očitek ni ostal brez odmeva, kajti od nasprotni strani je takoj priletela klofuta, ki je zopet morala izzvati revanšo. Tako se je razvil iz prijateljske zabave pod vplivom alkohola običajni gostilniški prepir. Dominik Stern je skočil na klop, da bi bolje obvladal situacijo in imel lepši razgled, koga naj zadene s svojo težko in v stičnih slučajih že preizkušeno roko.

V glavnem je bil deležen največ bunc A. Nastran iz Cerkelj, stanujoč v Zalogu. Ta se je znašel v jako kočljivem položaju sredi grupe fantov, ki so radodarno delili udarce na vse strani. Največ jih je prestreljeval Nastran, ki je v obrambi nenkrat potegnil iz žepa majhen žepni nožiček in zamahnil z njim okrog sebe. Nož je v zamahu zadl Dominika Sterna, ki je stal na klopi in mu napravil 5 cm dolgo rano v pregibu med trebuhom in desnino nogo. Rana bi sama na sebi ne bila težjega značaja, toda ostrina noža je prerezala glavno žilo odvodnico, da je kri kar v curkih brizgala iz rane. Dominik Stern je stopil s klopi in napravil par korakov po sobi, v veži pa se je zgrudil in obležal. Vsak poskus, da bi mu ustavili kri, je bil brezuspešen. Poklicali so takoj duhovnika in poizkusili prenesti ranjenca v domačo hišo. Dominik Stern je umrl po par minutah za izkrvavljenjem.

Ko so ranjenca prenesli na dom je Na-

stri. To sta obljubila in, ko smo govorili o primanjkljajih, sta menila, da bo manjka okrog 7 do 8 stotincev.

— Kaj, je rekel Marković, ko je ožljubil kritje primanjkljajev? je vprašal predsednik.

— Pripovedoval je, da si je denar izposojeval od Bulića, in sicer večkrat po tri, štiri in tudi po 10.000 Din. Bulić pa je trdil, da je dobil tudi več. Ko sem Markovića vprašal, kako je mogel jemati denar na posojilo od podrejenega uradnika, mi ni ničesar odgovoril.

— Zveza nabavljajalnih zadrug je veliko podjetje s kapitalom od 120 milijonov, je nadaljeval g. Stibler. — Upravni odbor se seveda ne more baviti s podrobnostmi in je to stvar šefov in uradnikov, ki so tudi dobro plačani. Marković je imel 5000 Din, Bulić pa 4000 Din mesečne plače. Že davno sem opazil, da knjigovodstvo ni v redu ter sem grajal zaradi tega Bulića, Markovića pa ga je vedno jemal v zaščito. Mislim, da mora šel tako važnega oddelka, ki je tri leta sedel na svojem mestu, vedeti kaj se godi. To ali ono lahko spregleda za nekaj mesecev nikakor pa ne za dobo treh let.

Obtoženi Marković je tedaj prekinil pričo z vprašanjem:

— Kje sem bil tedaj, ko je Bulić priznal?

— Vi ste bili tedaj tako rekoč odpuščeni iz službe.

— Nisem odpuščeni. To je obrekovanje, tožil vas bom!

Državni tožilec je prekinil razburjenega obojence ter vprašal pričo, če je smatral Markovića za dobrega uradnika. G. Stibler je pojasnil, da je Marković zamenjal službo. Na vprašanje, zakaj ga je potem trpel, pa je odgovoril takole:

— Če bi bilo po mojem, bi ga že davno več ne bilo v Zvezi. Imel je močan hrbet.

— Protekcija?

— Kum njegov je bil v upravnem odboru. — Ko so ga vprašali, če ima vtis, da je Marković vedel za poneverbe, je priča odgovoril:

— Seveda! Saj je takoj soglašal s tem, da bi poravnal polovico že tedaj praznega deficita od 700.000 Din. — Po teh besedah je začel Marković vse razburjen zatrjevati, da vse to ni res, da ni ničesar priznal in tudi ničesar obljubil.

Predsednik g. Stibler se je po njegovih besedah obrnil proti državnemu tožniku ter dejal:

— No, ko sedaj tako govori, sem že bolj prepričan, da je kriv.

Po zaslišanju predsednika g. Stiblerja je bila razprava prekinjena.

Vprašanje združitve celjske mestne in okoliške občine

Prejeli smo: Združenje trgovcev za mesto Celje v Celju je na seji 21. novembra med drugim tudi razpravljalo o nujni potrebi združitve celjske mestne in okoliške občine, ki bi to bilo treba izvršiti iz naslednjih razlogov: Na osnovi novega zakona o občinah je bila izvršena komasacija podeželskih občin v dravski banovini, kar znači vsakogar velik napredek za naše kraje. V kratkem izide tudi zakon o avtonomnih mestih in je zato pričakovati še nadaljnjih izprememb v okviru obsega teh mest. Tako bi bilo potrebno želeži, da bi se izvršila združitve celjske mestne in celjske okoliške občine, ki sestavljata tako rekoč sklenjeno in enotno ozemlje.

Znano je, da sta v tej zadevi že večkrat razpravljala oboja občinska odbora. Do končne sklepa pa žal ni prišlo ker je bila mestna občina na stališču združitve samo nekaterih predmestij, medtem ko je zahtevala okoliška občina združitve, odnosno priključitev okolice k mestu v celotnem dosedanjem obsegu. Razmere nas silijo, da se združitve cele okoliške občine z mestno občino čimprej izvrši. S tem bi se ustvarilo veliko Celje, občina, ki bi imela približno

16.000 prebivalcev in ki bi mogla uspešno vršiti zaupane ji posle.

Najvažnejši razlog za združitve obeh občin pa je finančno-političnega značaja, ker bi gospodarsko občina laže napredovala zaradi večjih sredstev za tekoče upravne potrebe, pa tudi za koristne in produktivne investicije ki bi posebno dvignile gospodarsko silo vsega bodočega občinskega področja.

Res je sicer, da bi imela občina veliko Celje aparat, toda s koncentracijo uprave bi bila davčna osnova vsakekore povečana in poslovanje zato osredotočeno, s čimer bi bili tudi upravni stroški racionalizirani. Tudi struktura prebivalstva oben dosedanjih občin nikakor ni tako raznolika, da bi se ne dalo doseči uspešno delovanje v bodoči veliki občini. Obe dosedanjiji občini sta dejansko med seboj tako povezani, da tujec, ki mu niso znane meje obeh občin, sploh ne more razumeti, da sestavljajo okoliško občino kraji, ki spadajo dejansko k mestu in imajo mestni značaj.

Ustrezalo bi dosedanjim okoliški občini, če se združi z mestno občino, že zaradi interesne skupnosti glede na kritje raznih potreb, ki se dajo financirati le po davčni moči s skupnimi sredstvi (tako vzdrževanje cest, vodovodne naprave, razsvetljava, ožnosno elektrifikacije, kanalizacije in sličnih drugih ustanov). Smoter reforme je v tem, da se koncentriira občinska uprava za večje področje ter se ustvari finančno sposobna upravna enotina.

Mimogrede je še omeniti, da nastajajo vedno težkoče pri odpiranju in zapiranju trgovin, posebno ob nedeljah in praznikih, ker je odpiranje na levi (mestni) strani Mariborske ceste drugačno kakor na desni (okoliški) strani.

Policijski okoliš celjski obsega poleg mestne upravne občine že tudi večji del okoliške občine.

Obe občini sta torej tako tesno navezani druga na drugo, da je zadnji čas, da postane ena velika upravna enotina, o kateri bi imeli obe občini samo koristi. Zato je treba to vprašanje čimprej rešiti.

Noseče matere morajo skušati vsako zaganetje odpraviti z uporabo naravnega »Franz Josefovca« grenčice. Predstojniki univerzitetnih ženskih klinik soglasno hvalijo pristno »Franz Josefovca« vodo, ker se lahko použije in se milo odpirajoč učinek zanesljivo pokaže v kratkem času brez neprijetnih stranskih pojavov. »Franz Josefovca« grenčice se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerij-skih trgovinah.

Dve nesrečni smrti

Kranj, 4. decembra. Popoldne se je po mestu raznesla vest, da se je ponesrečil eden zadnjih kranjskih originalov Silvester Zankar. Romarja v pravem pomenu besede je poznala vsa okolica in mesto. Bival je pri posestniku Švelcu na Hujcu. Ko je popoldne stopil gospodar v šupo pokladat živini, je zagledal, da iz hleva moše škornji. Odgrebel je seno in opazil, da je ponesrečen gost. Vsaka pomoč je bila zaman, kajti truplo je ošlo že mrzlo. Nesreča se je zgodila na ta način, da je pokojni, ko se je vračal ponoči domov, hotel do svojega ležišča, a je padel skozi luknjo v seno, v katerem se je zadušil. Bil je najbrž nekoliko vinjen. Truplo so prepeljali v mrtvašnico.

Maribor, 4. decembra. Ko je večeraj zjutraj prišla na Ptujski cesti v svojo stanovanje železničarjeva žena Neža Dobnikova, je našla stanovanje zaklenjeno. Ker so bila vrata od znotraj zaklenjena, je poklicala ključavničarja in obvestila orožniškega komandirja s Tezno. Siloma so odprli vrata in našli na postelji mrtvega 57letnega moža Josipa. Pokojni je bil železničar in se je zadnje čase iz obupa precej vdoljil. Zadel ga je kap in je bil takoj mrtev. Ker je vsak sum zločina izključen, so truplo prepeljali na pobeško pokopališče.

Sleparski prodajalec modernega pohištva

Ljubljana, 4. decembra. Znana ljubljanska tovarna upognjeneja pohištva Remec & Co je bila v poslednjem času večkrat opozorjena, da potuje po primorski in drinski banovini neznan človek, ki se izdaja za njenega zastopnika. Možak je obiskoval po mestih in na deželi razne stranke, ki jim je ponujal moderno pohištvo ali posamezne kose v nakup po skrajno nizkih cenah, po takih, ki jih tovarna ni nikoli priznala, a bi tudi pri najboljši volji ne mogla naročnikom ustrežati. Neznanca pa to ni popolnoma nič motilo. Njemu je posel prav dobro uspeval, kajti

je obšla slutnja, da je zdaj izgubljeno vse, o čemur so sanjali dolga leta.

Skladišča v prosti luki so bila izpraznjena, po javnih straneh je bilo polno trupel neznanih ljudi, poginulih od španske kuge, lakote in od rok roparjev. Ljudstvo se je zapiralo v svoja stanovanja, ali pa begalo brez smotra po ulicah. Slovenci pa še niso obupali in so vsak čas pričakovali, da pride rešitev od vzhoda, dol od kraške strani. Dnevi so bili mračni in deževni, strah se je plažil nad mestom in okolico, morje je bilo čudno razburkano in nemirni galebi so vreščali in se zaganjali daleč za oblake, kakor da naznanjajo ljudem nesrečo, ki prihaja bliže in bliže.

V megleno popoldne Vseh svetih so zabrela nad mestom številna letala. Spuščala so se nizko, da so se skoro strelj dotikala. Iz njih se je vsipal dež belih letakov, da so jih bile ulice kmalu polne. Ljudje so čitali in strmeli. Italija prihaja, da napravi red in mir po mestu. Že so na poti iz Benetk in jutri jih pripelje prva bojna ladja. Rešitev od zapada, a ne od vzhoda, kakor so pričakovali in kakor bi bilo naravno že po postavi božji: tržaški človek je sklonil glavo še nižje in je prvič v življenju podvomil o Bogu in pravici. Tih so stale med okoliškimi vinogradi skrite osmice, dasi so bile polne do zadnjega kotička: ljudje so sedeli

tam pred svojimi vrči in so mislili kdo ve kaj. Črno vino je pač pljusnilo tu in tam v vrču, a zaman, ker se ga ustnice niso mogle dotakniti.

Verne duše so se razgibale po mestu kakor v grohot Sloveštva. Na pomolu sv. Karla se je izkrcevalo italijansko vojaštvo, ulice so se polnile z njim, trikolore so se zibale s hiš; a čudno — nosile so po večini slovenske barve. Sem od Nabrežine se je usipala kolona za kolono, dan za dnem, uro za uro — preplavile so vse mesto in okolico ter se širile naprej, naprej — po Krasu, v burji stokačočem, po Istri, stiskajoč ob obupa dobe. Vihra je šla oreko tihega sveta in morje ga je zalivalo, da ga zasule povsod in za vedno. Novembrski dnevi so se plažili naprej kakor pošasti, le noči so se časih zjasnile, a so pustile za sabo slano, ki so jo prekinjale tuje tople, navajene južnega solca. Tesna dolga vrv so je ovijala od Gradača preko Trsta do Pulja in Reke in je rezala v meso, da je krvavelo in se stiskalo. Brezdušni november pa je iztezel svoje roke dalje in dalje, dokler ni onemogel in padel, a je z njim padel tudi naš najlepši svet, padel v svojem optimizmu in sanjah, ki jim ni mogel nikoli dati krvi in mesa.

Prvi december nas je blizal domovini, ki se je znala zasidrali v varen pristan. Vlak

NA POLJU ČASTI

Danes velika premiera senzacionalnega velfilma drzne špijonke

BRIGITA HELM

Dejanje se vrši v naši neposredni bližini za časa svetovne vojne. REZERVIRAJTE VSTOPNICE! PREDPRODAJA OD 11. DO 13. URE

Predstave ob 4., 7 in 9 1/2.

Nov Paramounti zvočni film v Micky-miška.

Telefon 21-24. ELITNI KINO MATICA Telefon 21-24.

lahkoverni ljudje so mu dajali na račun manjše, v nekaj primerih pa tudi prav visoke zneske. Neznane je znal nastopati povsod, kjer se je oglašil, prav samozvestno in je imel tudi prav namazan jezik. Naročilnice je imel opremljene tudi s štampiljko trdkre, tako da res ni nihče podvomil v njegovo poštenost.

Bil je celo tako predrzen, da je baš zadnji čas odpisal nekaj naročil na trdkro v Ljubljani in se podpisal za Vekoslava Klariča. — Ponovno opozorjena trdkra, ki je

zadevo že prej prijavila oblastvom, je sedaj še energičneje zahtevala, da sleparja izsledijo. To se je zdaj tudi posrečilo. Prevejanca so izsledili v osebi krojaškega pomočnika Ivana Bogovića, doma iz Križevca. Mož je svojčas delal v Ljubljani in so mu bile znane tudi ljubljanske razmere. Prijet je bil v Zenti, kjer se je zadrževal več dni, popival in se po uspehih kupčijah zabaval v družbi deklet. Mož je star okrog 30 let, oblastvom pa je že znan kot pustolovec, ki je predsedel v zaporih več let.

Domačemu delu prosto pot!

Kriza in domači lodni — Naše dame na Dunaj, tujci k nam — Problemi zavoda za žensko obrt

Ko v dobi današnje težke gospodarske krize ljudje in država iščejo izhoda iz zagate po vseh možgih, prepozostvo pozablja, koliko rešitve za delo in življenje leži v prav neposredni bližini. Dasi se v tem času avtarkije neprestano ponavljajo gesla: domača produkcija in domači konzumi! — vendar tako široka javnost kakor poklicana inanca še zmerom posvečajo vse premalo pozornosti prav tistim našim ustanovam, ki jim je v prvi vrsti naloženo, da skrbijo za prodor domačega dela in vrše pri tem razen važne gospodarske naloge tudi eminentno nacionalno poslanstvo.

Državni osrednji zavod za žensko domačo obrt je brez dvoma ena tistih naših javnih ustanov, katerih delovanje pomeni v današnjih razmerah v vsakem oziru pozitivum. Zavod posluša kot šola za pouk ženskega ročnega dela, obenem pa zalaže tudi kot krepka postavka na fronti naše gospodarske in socialne borbe. V zavodu se trenutno šola 150 gojenk, ki jih poučuje 20 učiteljic, obenem pa nudi zavod tudi mnogo prilike za zaposlitev marsikateremu mlademu, sposobnemu dekletu in marsikateri ubožnani dami, ki v času gospodarskega razpada že zdavnaj niso več redki pojav. Na področju ženskih ročnih del je zavod že zdavnaj postal nekakšna posredovalnica za delo. Vse, kar dekleta v zavodu pod strokovnim vodstvom svojih učiteljic izdelajo, pa tudi več ko gozovorno priča o tem, da nam na tem polju niti naimanj ni treba kakšnega nemškega ali kakršnegakoli drugega uvoza in da je domača proizvodnja po svojem estetskem in tehničnem doznanju vredna brez primere več kakor katerikoli inozemski kič.

V tem pogledu bi ob boljšem razumevanju občinstva in javne uprave naš osrednji zavod lahko še daleč razširil svoje delavno področje. Izdelava ženskih ročnih del, po katerih elovi naša dežela po vsej Evropi in še mnogo dalje, bi lahko dala mnogo dela in zasluga našim mladim arhitektom, ki se doslej v vsej premajhni meri udeležujejo na tem polju.

Čudno je, kako so naši ljudje kljub poludremu deseterletju osvobodjenja še zmerom zagrizeni v oboževanje vsega, kar je iz tujine. Kadar naši bogati ljudje opremljajo svoja razkošna stanovanja, si preproge prav radi naročajo z Dunaja, češ da samo dunajski roba »pašče« med njihovo pohištvo. In pogostokrat jim tudi njihovi estetski svetovalci — iz kdo ve kakšnega razloga — prišepetavajo, da morajo na Dunaj po takšno blago, ki ga je v mnogo boljši kvaliteti na prebitek pri nas. Dovolj priznanja našemu delu je, če pribijemo, da se v našem osrednjem zavodu neštetokrat oglašajo tujci, ki ne morejo prahvaliti lepote našega ročnega dela in ki prav radi kupujejo umetne izdelke slovenskih ženskih rok, da jih odnesejo s seboj za spomin. Inozemci se zanimajo v prvi vrsti za narodne izdelke folklorističnega značaja, ali pa za kakšne s prav fino tehniko izdelane stvari. Nedavno je znana nemška novinarka Mara Megander v stuttgartski »Frauenzeitung« objavila članek, v katerem z najpotoljšo pohvalo poroča o razstavi ženskih ročnih del na Bledu in izjavlja, da so naši izdelki povsem enakovredni svetovnoznanim briseljskim, samo

da so brez primere cenejši. Z »našo poboljšano« pridojo obiskovat hišo te najčistejše kulture ženskega dela naših izseljencin v slovenski listi v Ameriki so našega osrednjega zavoda pogosto spominjali.

Jasno je, da je gojitelj specifično domačega ročnega dela velikega pomena tudi za tujski promet, saj se povsod tuji v prvi vrsti zanimajo za izdelka, ki so karakteristični za kraje in ljudi. Po teh inozemskih obiskovalcih naj bi se vzgledovale naše dame in naj bi enako zažele cenitno umetno delo slovenske roke. Prav bi bilo pa tudi, da bi zavod za propagando priredil ciklus predavanj, s katerimi bi naše občinstvo naučil spoznavati material in razne tehnike in evititi domače delo. Zavod goji v svojih delavnicah vse vrste ženskega ročnega dela: različnejše žipke, vezanine vseh vrst, zadnji čas pa tudi tkanje preprog na perzijski in na domače načine. Izmed naših narodnih tehnik se je priljubilo zlasti gorjansko tkivo, iz katerega se bo časoma gotovo razvila nova panoga domače industrije. V modo pa prihajajo spet tudi stara domača platna, in če kriza ne bo odjenjala, bodo iz potrebe kmalu prišli v modo tudi stari domači lodni.

Vsi inozemski gostje, ki prihajajo v zavod, pa se dvojemu ne morejo načuditi: kako da naše žene še niso spoznale, kakšna dragocenosti si ustvarjajo z našimi ročnim dloom, in kako da je tako važen zavod obojen na tako tozno in neprimerno prostoro, v kakršnih vezgira državni osrednji zavod v stari hiši na Novem trgu. Pred leti nekdo je bil zavod toliko srečen, da se je za nekaj dni izselil iz etarega bivališča v palačo Kmetijske družbe vle a via, pa ko se ni še dobro dočelil, je moral spet nazaj v svojo staro domovino, kjer se množi njegovih učenk in učiteljic gnete po sadnih sobah, ki naj bodo za pisarne, delavnice, učilnice in za prodajalno. Če bi pristojna zdravstva na oblast hotela držati črko paragrafa, bi se bil moral ta prevažni zavod že zdavnaj zapreti. In vendar je ta zavod svetleč kulture in dela, ki v naši lavnosti doslej samo zaradi neznanja in zaradi še zmerom močnega vpliva tujstva ni prišel do svoje polne veljave. Mlada dekleta, ki dandanes ostajajo brez konkretnega izhoda na življenje in obstanek, se tu vzgajajo v ljubezni do tistega dela, ki je ženski roki in ženski duši najbližje in njihovi prsti ustvarjajo umetnost v tkaninah. Pogosto prihajajo v zavod iz stiske, toda delo, ki se mu tu posvečajo, jih »vlekla nase, proizvodi njihovih rok se jim prilaščajo k roci in za usodo svojega dela so v skrb, kakor za svoje dete. Dragoceno ženskega ročnega dela — to je vrednost, ki bomo po nji zmerom cenili vrednost žene. Dandanes so sradnji sloji zaradi ubožnosti sicer prenehali biti konzumenti umetnin, ki jih večjejo in tko tini ženski prsti, toda gramota bi bila za renome naših dam iz bogatejših krogov, če bi se razvali po vzeledu tistih naših imenitnih gospa, ki naročajo zase in za svoje gospodične hčerke guvernantu iz Gradača, volno iz Budimpešte in perilo z Dunaja. Vse te stvari se v bolj ali vsaj enakovredni kvaliteti dobe pri nas. Dolžnost odločujočih činiteljev pa je, da dajo zavodu vso moralno in materialno oporo v borbi, ki jo mora izvajati.

Iz zadnjih dni našega Trsta

Bili so časi, ko je zavzemal Trst svojevrstno stališče v našem slovenskem življenju, stališče, ki je bilo popolnoma nasprotno onemu, ki ga je imela svoj čas Ljubljana kot središče vsega, kar je bilo in hotelo biti slovensko. Trst je čutil, da je največje slovensko mesto, kar zadeva prebivalstvo, in se je tudi znal ravnati po tem. V njem se je ukoreninila trdna demokratičnost, ki so se je morali nehoti okleniti tudi vsi priseljenci, prihajajoči iz razcepljenosti v strankarskih bojih noreče Slovenije. Ta demokratičnost je bila v resnici enotna in je niso mogle rušiti niti rdeče pobarvane frakcije, ki pa jih je vojna popolnoma strmoglavila. Discipliniranost te prve in močnejše edine slovenske demokratičnosti se je z bogatimi sadovi pokazala pri vsaki priliki, zlasti pa se je izkazala med svetovno vojno.

Tržaški Slovenci so obsojili Avstrijo na smrt že prvi hip, ko je napovedala Srbiji vojno. Imeli so dva glavna stana, od koder so vodili vojno proti Avstriji. Mestni je bil v restavracijskih prostorih Narodnega doma, okoliški na v gostilni rojanskega konzumnega društva. Značilno za tržaške Slovence je dejstvo, da ni bilo med njimi niti enega, ki bi ne bil veleizdaalec avstrijske države in odločen pristaž jugoslovenske ide-

je. V obeh glavnih stanih je vladalo trdno prepričanje, da postane Trst v bodoči Jugoslaviji glavno mesto slovenske pokrajine, in tega optimizma niso mogle zrušiti niti italijanske aspiracije, izražene v vseh pakih z antanto. V tem prepričanju in v tem delu jih je še prav posebno potrdila majška deklaracija in o zaslanjanju bodočnosti so že javno govorili kot o gotovem dejstvu.

V tem svetlem položaju jih je leta 1918. presenetila prevratna revolucija, ki nanjo niso bili prav nič pripravljeni. Strelji so odmevali po tržaških ulicah. Sodrga, izruščena iz zaporov, je plenila, kjerkoli je mogla. Vršil se je izgrad za izgradom, ker je varnostna služba odpovedala. Povsod je izbruhnila anarhija. Slovenci so postali nedolodni, ker niso utegnili spoznati položaja in so se v svojem optimizmu še vedno zanašali na zaveznike. Ustanovljeni Narodni svet je bil brez moči, ker so se vrgli nani Italijani, ki so si upali v nastalih razmerah zoreti dvigniti glave. Dr. Rybač je sestavil iz prihajajočih beguncev s fronte močan pošk in ga slovesno zaprsegel za Jugoslavijo. Ta polk je zdrževal nekaj dni red po mestu, a je bil nenadno in bogve zakaj poklican v Ljubljano. Po njegovem odhodu je tržaškim Slovincem klonila glava, ker jih

je bil zastražen od karabinerjev in je nevoljno puhal skozi kraško pokrajino. Slana je ležala po brdih in goličavah, burja je enolično pihala nad bornimi naselji. Pred hišico pa je stal tu pa tam človek in gledal proti vzhodu, odkoder je prihajala burja. Burja je pela prav različno sredi ropotanja vlaka, sredi petja burje pa je slišal Kraševce pesem, zvenečo naravnost iz svobode in proslavljajočo uedinjenje, ki se je izvršilo prav tisti dan. Kraševce pa še danes posluša v vihrajoči burji to pesem; a kako mu je danes pri srcu, to vesta samo Bog in on. Mi nikoli. Jos. V.

VSAKEMU OTROKU ENO

ali po dve teh knjig pa bo sreče in veselja za Miklavža in Božič v izobilju.

Razpošilja jih uprava „Jutra“ v Ljubljani. Dobi jo pa se tudi v vseh podružnicah „Jutra“ in v vseh knjigarnah.

V zalogi so sledeče mladinske knjige:

Kralj Debeluh in sinko Debelinko. 1928. 120 slik.
Prigode porednega Bobila. 1929. 108 slik.
Skok, Omok in Jokica. Spisala tetka Metka. 1929. 64 slik.
Janko in Stanko. Spisal G. Th. Rotman. 54 slik.
Prigode gospoda Kozamurnika. Spisal G. Th. Rotman. 1929. 149 slik.
Bratec Branko in sestra Mica. Spisal G. Th. Rotman. 100 slik.
Potovanje in čudovite prigode Tomija Popkinsa. Priloga s 123 slikami. 1930.
Sambo in Joko. Spisal G. Th. Rotman. 140 slik.
Osel gospoda Kozamurnika. Spisal G. Th. Rotman. 82 slik.
Zgodba o Vrtismurču in Šilonoski. Spisal G. Th. Rotman. 110 slik.

Pri odjemu vseh 10 knjig Din 90.—, poština Din 7.—.
Pri odjemu 6 knjig Din 60.—, poština Din 5.—.
Pri odjemu 4 knjig Din 44.—, poština Din 3.—.
Posamezna knjiga stane Din 12.—, poština Din 2.—.
Boroughs: Tarzan, I. del, Din 20.—.
Boroughs: Tarzan, II. del, Din 20.—.
Podlpinik: Jelarjevi čuvaji. Din 16.—, poština za vsako teh treh knjig Din 3.—.

Sport

Arsenal : Dunaj 4 : 2 (2 : 0)

Dunaj, 4. decembra. g. Avstrijski nogometaši so morali danes po nedavni lepi izjavi neodločeni tekmi proti Škotski v Londonu spraviti nesrečen poraz. Angleški prvak Arsenal jih je porazil s 4 : 2 (2 : 0).

Avstrijski so bili tudi v tej igri prav tako kot na Škotskem sprva zelo nervozni, toda pozneje so se povzpeli do velike forme, pri tem pa jih je pri streljanju spremljala precejšnja smola. Ko so videli, da so zamudili nekaj zrelih prilik, se jih je lotila maloduknost, to slabost pa so izrabili Angleži, ki so začeli divje napadati njihova vrata. Pri tem je imel odlični Sesta v obrambi smolo, da je v 40. min. zakrivil enajstmetrovko, ki jo je Bastin spremenil v vodilni gol za Arsenal. Tri minute pozneje je zopet Sesta prekratko vrnil žogo vratarju, tako da jo je dohitel Jack in jo drugič poslal v mrežo.

Po odmoru so bili 5 minut Angleži bolj živi, nato pa so se Avstrijski zopet odlično popravili in v 20 min. je Sindelar po lepi kombinaciji zabil prvi gol za Dunaj. 7 minut pozneje je že Jack spet povisil razliko na 3 : 1, toda prav toliko pozneje je Schall iz gneče zmanjšal rezultat na 3 : 2. Avstrijski so nato izsilili več kotov, toda izenačiti niso mogli. V 43 min. je Braun spet prekratko oddal vratarju, Bastin je skočil vmes in zabil četrti gol za Arsenal. Na tekmi je bilo kljub zelo mrzlemu vremenu okoli 30.000 gledalcev.

Nашa table-teniška reprezentanca je odpotovala v Pariz

V soboto so se pričela v Parizu tekmovalna za svetovno prvenstvo v table tennisu. Na tem prvenstvu sodeluje 14 evropskih držav, med njimi tudi Jugoslavija, katero zastopajo Maksimović Stevan, Maksimović Nikola, Hexner in Stanković. Ta reprezentanca, ki je okrnjena in nekompletna, je plod razmer, vladajočih v jugoslovanskemu table tennisu. Klubi, članjevali v savezu, so videli dosežek v njem res svojo nadrejeno instanco ter bili vedno složni v njegovem triletнем delovanju. Stvari, ki pa so se v zadnjem času dogajale v savezu, pa niso samo ovirale zaupanja klubov napram njemu, temveč tudi močno škodovala razvoju tega itak zelo zastopljivega sporta v naši državi.

Ze iz lanskih priprav za svetovno prvenstvo v Badenu si je savez lahko nabral veliko izkušenj in je bilo pričakovati, da jih bo znal letos pravilno izrabiti. Rezultat teh izkušenj pa je bil baš nasproten. Stiri najstniki pred pričetkom svetovnega prvenstva je savez šele objavil klubom propozicije tega tekmovanja. Ker se državno prvenstvo letos še ni vršilo, je nastalo vprašanje: Kako sestaviti naše moštvo? V tej nejasni situaciji sem pokazal savezu izhod s predlogom, ki je bil soglasno sprejet od večine klubov in tudi od strani saveza. Namreč da se odigrajo kvalifikacij-

ski turnirji v Ljubljani, Zagrebu in Somboru; da se zmagovalci teh turnirjev sestanejo v Zagrebu, kjer naj bi končni turnir izločil reprezentante. Medtem pa bi moral savez preko SSS posredovati pri nadrejenih instancah glede sredstev za potovanje našega moštva v Pariz. Če pa bi bil savez pri teh posredovanjih brezuspešen, pa bi morala naša reprezentanta ostati doma. Čas je bil pičel, potrebna sredstva se niso mogla nabrati in zato smo pričakovali edino pravilno rešitev, da savez prekliče naše sodelovanje na svetovnem prvenstvu. Pričakali pa tega nismo, kajti savez je šel preko te sportne rešitve ter dovolil igračem, ki razpolagajo s sredstvi, odhod v Pariz. Tako se nahajata v letošnji reprezentanci igrača Maksimović Nikola in Stanković, ki se nimata te pravice. Pravi reprezentanti, Slovenci, pa so ostali razočarani ter si samo še želijo, da bi jih njihovi zastopniki vsaj častno nadomestovali.

Svetovno prvenstvo se bo 10. decembra končalo (pričakovati je, da se bo Jugoslavija plasirala pred novinci Poljaki, Holanci, Švicarji, Rumuni in morda Belgijci in Indijci) in stopili bomo v novo dobo, ki naj jugoslovanskemu table tennisu sportu s savezom v Ljubljani prinese svetlejša dneve, sicer bo moral ta elegantni sport vsaj pri nas zapeti svojo labodjo pesem.

E. N.

ASK Primorje gostuje v Celju. V petek 8. t. m. ob 14. bo na celjski Glaziji prijateljska nogometna tekma med liginim moštvom ASK Primorja iz Ljubljane in SK Celjem. Tekma bo gotovo izredno sportni dogodek za Celje. Sodil bo g. Oberlintrner iz Laškega.

Smučarska šola »Ilirije« v Planici prične z rednimi tečaji na praznik 8. t. m. Šola je že tretje leto pod vodstvom internacionalca g. inž. Janka Janše. Smučarski dom ima do božiča še dovolj prostora. Priporoča se poset šole predvsem v tem času ko še ni navala. Letošnje idealne prilike omogočajo in zagotavljajo izredno smuko. Interesente opozarjamo na članek, ki je izšel v ponedeljskem »Jutru«.

Sportno drsališče Ilirije bo odprto že v nekoliko dneh, ako bo mraz trajal dalje. Strojeno bo zopet vse za trening drsalcev kakor tudi za največjo udobnost obiskovalcev. Sezonske vstopnice so lepo Miklavžovo darilo, dobe se v kavarni »Evropie« od 14. do 17. ure po lanskim cenah.

Plavalna sekcija SK Ilirije. Sekcijski občni zbor bo v sredo 6. t. m. ob 17.30 v posebni sobi restavracije »Štrukelj«. Vhod skozi vežo. Udeležba je za vse dolžnosti!

ZSK Hermes (nogometna sekcija). Danes ob 20. seja sekcijskega odbora pri Beliču. Obratne in poročila je prineseti s seboj.

TKD Atena. V sredo 6. t. m. ob 18.30 v licejski telovadnici trening ter občni zbor lahkoatletske in hazenske sekcije. Članice so naprošene, da se istega polnočestvilo udeležijo.

Vremensko poročila s Kofe od 4. decembra: Temperatura —14, zmrzla podlaga 50 cm, pršiča 12 cm. Smuka idealna.

Vremensko poročilo iz Planice-Rateč 4. t. m.: temperatura ob 7. —10, vreme jasno, snega 120 cm na podlagi, smuka prav dobra, skakalnica porabna. Izgledi za prihodnje dni so odlični.

KUPUJTE SAMO:

IGRALNE KARTE

katerih figure so jugoslovanski narodni motivi; karte imajo znamko »J. Z. S.« in so proizvod pariške tvrdke: E. P. Grimo.

Cisti dobilek prodaje teh kart gre v prid jugoslovanskemu ženskemu Savezu. Denar za karte nakažite po cekovni poiznici poštne hranilnice Beograd. Iav. Cena igralnih kart (54 kom.) je v Beogradu 135.— Din (vštevši mestno trošarino), izven Beograda pa 105.— Din brez trošarine oziroma banovinske takse, katero plača kupec sam. Cena okusno izdelanih škatlic z dvojnim igralnim kartami je dvakratna.

Glavna zaloga (naroča se) pri »Junakar« Skadarska 10. 12306

Praktična Miklavževa darila

za gospode, dame in otroke v veliki izbiri po vsaki ceni dobite pri

F. I. GORIČAR, Ljubljana
Sv. Petra cesta 29. Oglejte si izložbe!

Čitajte tedensko revijo
„ŽIVLJENJE IN SVET“

RAZUMEN TRGOVEC NE UGIBA

Kje bo oglaševal, ker ve, da ima le dnevnik z vedno polnim malim oglasnikom maso kupnočnih čitateljev.

2 trgovski hiši v Ljubljani

1. s staro, dobro vpeljano gostilno, lepimi poslovnimi prostori, prikladnimi za spekerijsko trgovino ali mesarijo;
2. z lepimi skladišči in pisarniškimi prostori, primerna za kolonialno veletrgovno ali manjšo industrijo, z dvoriščem, in stavbišče ca. 700 m² ugodno napredaj (delno plačilo tudi z dobrimi hranilnimi knjižicami). Obe hiši sta opremljeni s plinom, elektriko, telefonom in ležita na izvrstni točki.

Ponudbe pod »Donosno 45« na ogl. odd. »Jutra«.

12355

Marta Jakšič

roj. Janitsch

VDOVA PO PODPOLKOVNIKU

danes preminila po kratki težki bolezni.

Pogreb se bo vršil v torek, dne 5. decembra ob 3. uri popoldne s kolodvora v Celju na mestno pokopališče, kjer se položi truplo v rodbinsko grobnico.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v sredo, dne 6. decembra ob 8. uri v župni cerkvi v Celju in v četrtek, dne 7. decembra v župni cerkvi sv. Marjete pri Rimskih Toplicah.

Rimske Toplice-Celje, dne 3. decembra 1933.

Rodbine RÜGER, UHLICH, KÖRNER, EBERSBERG.

Za vsako ŽENO

KAKOVOSTNA OLEPŠAVAJOČA SREDSTVA

PORENAL KREMA

suha preko dneva, a mastna za noč, trajno polepša in pomladi . 18.—

JE FAIS BLANC

krema iz limoninega soka, ki neguje in polepša roke 10.—

PORENAL MILO

blago, prijetnodirše milo za negovanje obraza in rok 12.—

LANOLIN KREMA

za masažo in pomlajevanje telesa, ker dela kožo elastično 12.—

PORENAL PUDER

fin in povsem neškodljiv puder, diskretno parfumiran, 12 barv . 24.—

ORO BARVA ZA LASE

v vseh nijansah barva dovršeno in trajno lase 30.—

POREMILK

biološko mleko za čiščenje obraza in odstranitev velikih znojnic . 32.—

VODA IZ KOPEV

staro preizkušeno domače sredstvo zoper izpadanje las in zoper prhljaj . 30.—

KAMPHORNIK

eliksir kafe, ki takoj odpravi ogreje in mozolje 30.—

FLORIA ROUGE

najfinjša francosko rdečilo za obraz v 12 dnevih nijansah . . . 14.—

PASTA MAJALIS

dovršeno pere in neguje občutljivo kožo, ki ne prenese mila 15.—

ROUGE ZA USTNICE

Bonbon rose v 4 barvah 8.—
Rouge de Lavie v 4 barvah . . . 15.—

MLEČNA KREMA

naglo in trajno odpravi solčne pege in madeže na obrazu 15.—

EAU DE LAHORE

eliksir za masažo in jačanje ženskih prsi 40.—

DOBIVAJO SE POVSOD

Glavno skladišče in odpošiljalnica s pošto:

NOBILIOR PARFUMERIJA ZAGREB

Illica broj 34 — Jelačićev trg 15

ZAHTEVAJTE BREZPLACNI CENIK!

ZAHVALA

Vsem prijateljem in znancem našega dragega soproga odnosno očeta

LUKE BROLIHA

ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti in njegov svež grob zasuli z neštetiimi vencii in cvetjem, se prav iskreno zahvaljujemo.

Posebno se zahvaljujemo vsem gg. zastopnikom oblastev, zlasti sreskemu načelniku g. dr. Senekoviču kot zastopniku bana g. dr. Marušiča ter županu g. dr. Lipoldu, častiti duhovščini, g. docentu dr. Matku, upravniku splošne bolnice v Mariboru g. dr. Vrečku ter ostalim gg. zdravnikom bolnice v Mariboru za vso skrb in ljubezen, s katero so mu lajšali zadnje dni življenja, profesorскому zboru Državne realne gimnazije, zlasti g. ravnatelju dr. Hericu za njegov krasen poslovilni govor ob odprtem grobu ter mladim pevcem za žalostinke, ki so jih zapeli v slovo svojemu učitelju; zahvaljujemo se Starešinski zvezi akademskega društva »Triglava«, kakor vsem aktivnim edincem, da so v tako lepem številu spremlili svojega predsednika k zadnjemu počitku ter g. profesorju dr. Strmšku za v srce segajoči poslovilni govor ob odprtem grobu.

Končno se zahvaljujemo vsem, ki so nam v teh težkih dneh kakorkoli stali ob strani.

V Mariboru, dne 30. novembra 1933.

12354

Zalujoča rodbina Brolihova.

ZAHVALA

Ob smrti svojega srčno ljubljenega soproga

Valentina Samitza

trgovca in posestnika v Guštanju

izrekam tem potom najiskrenejšo zahvalo vsem, ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti, Globoko zahvalo sem dolžna vsem darovalcem krasnega cvetja, s katerimi je bil obut njegov zadnji dom, kakor tudi vsem, ki so mi ustno ali pisмено lajšali mojo veliko bol.

Hvala vsem!

12349

Zalujoča soproga.

P. H.

Življenje — film

Roman

»Garda je v Carskem selu! Carja in njegovo rodbino so pravkar odpeljali!«

Vse to mi sicer ni bilo popolnoma jasno. Bala sem se in čutila, da so v našem lepem mestu hudobni ljudje, a bila sem sedemletno ali osemletno dekle, ki še ni bilo videlo smrti in zaradi tega ni vedelo, kaj pomeni.

O tednih mučne tesnobe in stiske, v kateri smo potlej živeli, raiši molčim.

Tuji vojaki so stali pred dvorcem, in tudi v dvorcu so bili nastanjeni. Moja mati se ni več smejala. Vsa tiha je bila postala, vsa blede. Obrazja mojega očeta in strica, Konstantina Aleksejeviča, sta bila videti kakor iz kamna. Izmed vseh služinčadi je bil pri nas samo še stari oskrbnik. Vsi ostali so bili izginili drug za drugim.

In tedaj sem videla Petrova. Prvikrat. Polkovnik Petrov! Že nekajkrat sem bila slišala to ime v pogovorih svojih roditeljev. Izgovarjali so ga šepetaje — že ime je zbujalo strah.

Petrov je prišel.

Ko sem ga prvič zagledala — mati me je krepko držala za roko — se je odurno režal. V tistem trenutku je prvič navdalo mojo otroško dušo slutnja nečesa srašnjega, groznega. Na glas sem zavpila, mati me je stisnila k sebi, čutila sem njene solze, kako so mi tekale po obrazu, in slišala sebe, kako kričim: »Mamica, zapodi tega moža, hudoben je!«

Kar se je zgodilo nato, je bilo strašno. Leta in leta sem nosila vse to v duši — grozen, neizbrisen privid.

Hrup na stopnicah. Robate besede. Odurni smeh.

Petrov me je iztrgal iz materinih rok. Bila sem okoli sebe. Petrov se je divje, rezko zagrohotal. Videla sem, kako je sirovo potegnil mater k sebi. Ta se je obupno branila, pljunila mu je v obraz. Tedaj je skočil Petrov k vratom in nekaj zaklical. Vojaki so planili v sobo. Mati je zakričala, hotela je zbežati — a v kotu se je zrušila na tla.

Kakor žival so jo vlekli iz sobe.

Nihče se ni zmenil zame. V sobi je bilo vse prazno. Po tleh so ležali stoli in razbite vaze. Ena izmed šip v oknih je bila ubita.

Kakor mrtva sem ždela na tleh. Strašne reči sem bila videla. Tedaj začujem zunaj novo rjovenje. Grohot. Kričanje pijancev. Očetov glas se je razlegel po hodnikih, od obupa vreščec in rezek, kakor ga nisem slišala nikoli poprej. Zagrizla sem se v svojo lastno pest, da ne bi izgubila pameti. »Olga, Olga!« je kričal nekje materin glas. Vpila je kakor žival, ki jo mučijo. In vmes sem čula Petrovjev glas — oh, dobro, predobro sem ga že poznala! »Naprej, naprej, ne utegnemo se muditi!«

In nato — nato sem se po vseh štirih splazila k oknu. Vzpela sem se kvišku in zastrmela na dvorišče.

Tam so stali vojaki v vrsti. Ob zidu pa — moj oče, zraven njega mati. Na drugi strani, poleg očeta — stric, mož Marje Fedorovne.

Pred njimi Petrov!

Oh, nikoli nisem pozabila tega obraza. Razkoračen je stal pred njimi. Zver z oskaljenimi zobmi. Govoril je nekaj v mater in se smejal, smejal — in tedaj ga je oče s pestjo udaril v obraz!

Vse ostalo se je odigralo s strahotno naglico.

Mati je padla prva.

Kakor strašni udarci z bičem so pokali strelci na dvorišču. Nato je padel stric.

Ko je samo oče še stal pokoncu, se je ozrl proti oknu. Zagledal me je. Njegove ustnice so se zganile, neopazno mi je pokimal.

In nato je v tretje usekala salva v zid, in polkovnik Petrov je reže se spravil sabljo v nožnico. Zvrnila sem se vznak. Tisto minuto nisem bila več otrok. Svinčenko so bile raztrgale moje otroštvo.

Kakor v sanjah sem še videla, da je planil stari oskrbnik v sobo. Nato sem se onesvestila.

S širokimi, malone steklenimi očmi gleda Peter Milkovič svoji dragi v blede obraz. Srce mu zamolklo in težko utripa.

»Kaj si preživela!« zamrmra.

Videti je, kakor da ga ne bi slišala. A njena roka se tesneje privije v njegovo, in tiho, s trdnjšim glasom nadaljuje Olga Nikolajevna:

»Rešili so me. Oskrbnik je pobegnil z menoj čez mejo. Tako sem prišla v Nizzo k Marji Fedorovni.«

Ne vprašuj me, kako je bilo prva leta. Marja Fedorovna je od žalosti kar okamenela; šele pozneje je spet postala blaga duša, kakršna je danes ta dan. Živeli sva zase. Ruski begunci, ki so se počasi zbirali, so nama bili edina družba. A zmerom, zmerom naju je spremljalo sovraštvo!

Niti za minuto ni ugasnilo v meni.

Peter, strašna so bila ta leta, do roba polna grenkobe, samotne in želje po maščevanju! Le kdor je izkusil vse, kar sem preživela v svojih najnežnejših letih, me more popolnoma razumeti. Oh, ta strašni, neizbežni privid, ki mi je nenehoma stal pred dušo! Dvorišče, zid, Petrovjev spačeni obraz — in tri salve!

Cene malim oglasom

Zenitve in dopolnjevanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za štiro ali za dajanje naslova Din 5.— Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.— Po Din 1.— za besedo se računajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kama«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najema«, »Poseste«, »Lokalit«, »Stavnanje odda«, »Stroje«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obrite in« »Lese« ter pod rubrikama »Trgovski potnik« in »Zasluzke«, če se z oglašom nudi zasluzek, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod temi rubrikama išče zasluzka ali službe, plača vs

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znakah

vsako besedo 50 par. Pri vseh oglaših, ki se računajo po Din 1.— za besedo, se računa enkratna pristojbina Din 5.— za štiro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za štiro ali za dajanje naslova pri oglaših, ki se računajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.— Najmanjši znesek pri oglaših po 50 par za besedo, je Din 10.— pri oglaših po 1 Din za besedo pa Din 15.— Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, zbirna jih je vpisati v pismo obenem z naročilom.

Potniki

Kdor išče mesto potnika, plača za vsako noč 50 par; za dajanje naslova ali za štiro 5 Din. (3)

Trgovski sotrudenik
maufakturiar, sotrudenik korezpondence in knjigovodstva, ter tudi kot potnik zgleda in samostojen, se sprejme kot vodja konfekcije perila. — Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Informacije perila«. 43750-5

Zastopniki
za prodajo dobro opremljenih prometov, za obisk privatnih strank, naj se zgleda v Tavčarjevi ulici št. 27, dnevno. 43702-5

Zastopnik
v ravnju Maribor in bivši mariborski oblasti zelo dobro vpeljan, s la referencami, sprejme seriozno za »stojetno«. Cenjene ponudbe na »podružnico« »Jutra« v Mariboru pod štiro »Bratstvo« 27. 43718-5

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za štiro 5 Din. (1)

Perfektno kuharico
ki bi tudi pomagala pri pripravi, išče manjša družina v Sremski. Ponudbe pod »Vestna in postena« na oglašni oddelku »Jutra«. 43741-1

Trgovski sotrudenik
maufakturiar — kot prva pomoč, izveščen tudi v mešani trgovini, dober prodajalec, z redno preko, zmožen tudi nemščine, vsajeno prosa, dobi mesto. Ponudbe na trdnico Ivan Rojnik, Slovenjgradec. 43419-1

Organizatorja
po možnosti povinarja — iskamo za razpisovanje časopisov in knjig, ki bi potevala po Sloveniji. Fikena plačila in provizija. — Ponudbe na naslov: Dr. K. Z. Beograd, Pošta 141. 43663-3

Likarico in šiviljo
izvajati moči sprejme takoj plačila F. M. Roman. 43680-1

Soterja
5000 Din kavele v gotovini, sprejemem takoj. — Ponudbe na podruž. »Jutra« v Celju pod značko »Trgovski sotrudenik«. 43642-1

G. Th. Rotman:

Rili. Bobijev sin

Tam se je urno preoblekel v mornarsko obleko in se je obdvojaval v zrcalu. »Kakor kak admiral!« je zavriskal, nato pa je pretikati po vseh sobah, da bi našel kaj za zobe.

38

G. Th. Rotman:

Rili. Bobijev sin

Tam se je urno preoblekel v mornarsko obleko in se je obdvojaval v zrcalu. »Kakor kak admiral!« je zavriskal, nato pa je pretikati po vseh sobah, da bi našel kaj za zobe.

38

G. Th. Rotman:

Rili. Bobijev sin

Tam se je urno preoblekel v mornarsko obleko in se je obdvojaval v zrcalu. »Kakor kak admiral!« je zavriskal, nato pa je pretikati po vseh sobah, da bi našel kaj za zobe.

38

G. Th. Rotman:

Rili. Bobijev sin

Tam se je urno preoblekel v mornarsko obleko in se je obdvojaval v zrcalu. »Kakor kak admiral!« je zavriskal, nato pa je pretikati po vseh sobah, da bi našel kaj za zobe.

38

Kontoristinja

veščo slovenske in nemške korezpondence, strojepljica in stenografija, istem. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod štiro »33500-1« 43693-1

Izurnjeno pletiljo in entlerico
za pletenice, sprejme takoj Parzer, Trovski pri stan 14. 43699-1

Kuharica
z znanjem erbeke in dunajske kuhne, dobi službo v restavraciji na Gorenjskem. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod značko »Potrebna karoja«. 43707-1

Mlad trg. pomočnik
aprecier, dobi takoj mesto. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod štiro »Takovljen nastopa«. 43712-1

Bojše dekle
ki zna samostojno fino kuhati, pospeševati parketiranje sobe, prati, likati in nekoliko šivati, sprejme dvočlenka družina na delo. Vešče ročnih del imajo. Prodnost. Dobra plača. Ponudbe pod štiro »Nastop z Novim letom« na oglašni oddelku »Jutra«. 43697-1

Vajenci ke

Slaščičarske obrti
še se rad išče. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 43705-44

Pouk

Beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za štiro 5 Din. Dajaki, ki iščejo instrukcije, plačajo vsako besedo 50 par; za štiro ali za dajanje naslova 3 Din. (4)

Nemško

konverzacija poučuje ga. Hilda Badjara, Rimška cesta 7/III, dnevno. 43704-4

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za štiro 5 Din. (2)

Fant

zdrav, išče službo za slugo, raznašalca ali strežnika k bolniku. — Ponudbe na Kolbi Alojziji, Sovjak 10, pošta Sv. Jurij ob Ščavnici. 43499-2

Mlajša prodajalka

izvedena v trgovini mešane blaga, želi radi nadaljevanje prakse v kako večji trgovini. Nekaj časa gre brezplačno. Cenjene dopise na oglašni oddelku »Jutra« pod štiro »Vestna prodajalka«. 43711-2

Peč

za kuhanje, peč gasper, kompletan, samsko opravila, umivalnik, šivalni stroj »Singer«, 45 K. I. pisalni stroj prodam. Dunajska c. 41. 43595-6

Peč za lakiranje

peč (gasper), kompletan, samsko opravila, umivalnik, šivalni stroj »Singer«, 45 K. I. pisalni stroj prodam. Dunajska c. 41. 43595-6

Hranilno knjižico

Mestna hranilnica, z vlogo 100.000 Din, prodam pod ugodnimi pogoji. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod značko »Gotovina«. 43720-16

Specijalni šampon

varuje svetle lase nevščnega potemnevanja in daje potmetel lasem tudi brez sijaja svetel blek in svilnato mehko. Že prvi poskus vas bo prepričal o tem! Oprema za enkratno uporabo Din 6.— Oprema za trikratno uporabo Din 12.— Dobiva se povsod.

316 1

Kuharico

h gospodu na delo istem oddelku »Jutra« pod štiro »Pocen«. 43470-6

Prodajalka
veščo blaginčarka, zmožna vseh del, išče kjerkoli namestitev. — Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod značko »Skretnost«. 43680-2

Šivilja

z daljšo preko, zmožna vseh del te stroke, išče mesto. Gre tudi na dom. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Marjiva delavica«. 43672-2

Služkinja

za več hišna dela, ki zna tudi kuhati, išče mesto. — Sr. Jakoba trg št. 5. 43662-6

Gospod

erednih let, izobrazben, z znanjem slov., nemškega in erbovščanske jezika, z lastno obrabo mešarja in prekaljarja, išče službo povsod, v kakem večjem podjetju, oziroma pri kakih dvori ali ločenih s tem obatom. Cenj. dopise na naslov: Rudolf Breznik, Maribor, Malinske pri gradcu. 43667-3

Samo za oskrbo

gre dletna teneka za lažje dela — najraje v boljši restavraciji na Gorenjskem. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zemlja«. 43684-2

Gospodična

perfektna v nemščini, ki zna tudi šivati, išče mesto k otroku. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 43685-2

Natakarica

etara 23 let, poštena, s 4/letno preko, zmožna karoja, išče službo. Naslov: sprejme oglašni oddelku »Jutra«. 43698-2

Mfinarski pomočnik

dobro izurjen v vsakem delu, želi premeniti službo. Naslov pove oglašni oddelku »Jutra«. 43700-2

Dekle z dežele

etara 19 let, želena nekoliko kuhne, želi kjerkoli službo. Najraje gre na deželo. Naslov pove oglašni oddelku »Jutra«. 43708-2

Prodajnik

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za štiro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsa beseda 50 par; za dajanje naslova ali za štiro 5 Din. (6)

Peč

za kuhanje, peč gasper, kompletan, samsko opravila, umivalnik, šivalni stroj »Singer«, 45 K. I. pisalni stroj prodam. Dunajska c. 41. 43595-6

Peč za lakiranje

peč (gasper), kompletan, samsko opravila, umivalnik, šivalni stroj »Singer«, 45 K. I. pisalni stroj prodam. Dunajska c. 41. 43595-6

Hranilno knjižico

Mestna hranilnica, z vlogo 100.000 Din, prodam pod ugodnimi pogoji. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod značko »Gotovina«. 43720-16

Poresni vozilek

podam. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod štiro »Pocen«. 43470-6

Srebrni jedil. servis
za 6 oseb in 2 stari perzijski preprogi napodaj. Ogledati med 2. in 4. uro na Kralja Petra trgu 8/III, dnevno. 43727-6

Kovčeg-gramofon

He Maestri, malo rabljen, napodaj na Meentem trgu št. 3/1, dnevno. 43695-6

Varilni aparat

bombe za kisel, varilne pistole, redukcijski ventili. Ekselior rešila za plinskih navori, priprava za evajanje cevi (Robrenwald-verzichung) in celo za puliranje, preeni predam. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 43619-6

Smuči in sanke

priznane najboljši izdelki dobite najugodnejše pri izdelovalcu M. Faljar, Ljubljana, Trnovska ulica 25. Telefon 34-10. 43381-6

Kupim

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za štiro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsa beseda 50 par; za dajanje naslova ali za štiro 5 Din. (7)

Nizek koleselj

v dobrem stanju, za enega konja. kupim. Ponudbe s krajno ceno na oglašni oddelku »Jutra« pod »Kolesele«. 43320-7

Traverze

v brezhibnem stanju, velikosti: 2 kom. 550 x 16, 2 kom. 510 x 15, 6 kom. 450 x 18, 3 kom. 420 x 18, 9 kom. 240 x 12, 1 kom. 370 x 14 cm, kupi Peter Zver, na, Radaba. 43814-7

Steklenice

»Oblat« in butelje kupi vinama Briški Grafič. Masarykova c. 14. 43688-7

Železne peči

(gasper) in steklene španke etene kupa. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod značko »Rabine«. 43725-5

Kapital

Vsaka beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za štiro 5 Din. (16)

20.000 Din posojila

istom. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod štiro »Vknjžba na prvo mesto«. 43908-16

1500 Din posojila

istom. proti zelo dobri garanciji in vrnitvi 1. febru. arja. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod štiro »1. februar 1934«. 43734-16

Bankovih drv

veščo količino cepanib gozda trgovina Ljubljana. 43717-13

Bančne vloge

nakup, prodaja in zaloga. Najboljše in najhitreje. — Poslovni zavod d. d. Zagreb, Praska ulica št. 6/II. Za odgovor premo. da priložite znamko za 3 Din. 43472-6

Damo

sprejemem kot družabnico v dobro idejo trgovino z mešanim blagom — v centru Ljubljane. Potrebno, 8000 do 15.000 Din gotovine. — Možnost ni izključena. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod štiro »Trgovsko nabavljena«. 43723-16

Vrednote

Vsaka beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za štiro 5 Din. (35)

Vsakovrstno zlato

kupuje po najvišjih cenah CERNE — juvelir Ljubljana, Wolfova ulica 3

Oblacila

Trg. oglasi po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za štiro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsa beseda 50 par; za dajanje naslova ali za štiro 5 Din. (13)

Ugodno napodaj:

tolga moška črna suknja, kretka moška rjava suknja — za srednjo postavo. Na »ged med 12. in 14. uro v Tavčarjevi ulici št. 2/IV, dnevno. 43384-13

Pridelki

Vsaka beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za štiro 5 Din. (38)

Orehova jederca

imeno posejana, popolna brez vlage — in modri mak za potice nudi najceneje Sever & Komp., Ljubljana. 43337-33

Obri

Vsaka beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za štiro 5 Din. (30)

Cenjene dame!

Prosimo lepe in fine dame klobuke po lastnih cenah. Posluite se pri klet, dokler traja zaloga. Franc Bernik, d. o. o. L. Dunajska cesta 12 (Marjanovo dvorišče). Letotam se